

Munkatársak és kiadóhivatal

SZUBOTICA

MAJ JOVIN TRG 3

Telefonok

Kiadóhivatal 8-58

Munkatársak 8-10, 8-53

NAPILÓ

Előfizetési és befizelési

negyedévre 165 dinár

egy hónapra 55 dinár

Megjelenik

minden nap, hétfőn és
szombatnapokon is

XXIX. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1928. DECEMBER 5.

330. SZÁM

SZERDA

Különvélemény

(p.) Ilyenkor, a karácsonyi vásár nyitányának idején, talán elnézőbbek lesznek velünk szemben a kereskedők, ha most egészen szubjektív hangon különvéleményt jelentünk be panaszainkkal szemben. A *Bácsme gyei Napló*, mióta megvan, hűséges védelmezője és ha kellett, elszánt harcosa volt a kereskedők érdekeinek. Minden közérdekű panaszt a magáévá tett és igyekezett orvosláshoz juttatni. Most azonban, ez egy alkalommal, nem a panaszoltak ellen, hanem a panaszok ellen fordulunk. S a végén talán ki fog derülni, hogy most is a kereskedők pártján vagyunk.

A kereskedőknek legnagyobb panaszuk, hogy nincs vevő, nem tudnak eladni. Ez a panasz olykor jogosult lehet, legtöbbször azonban hibás gondolkodás eredménye. A kereskedelem nem az eladás művészete. Az eladás csak egyetlen mozzanat a kereskedők foglalkozásában. A kereskedelemnek az a hivatása, hogy közvetítse az árut. A közvetítés vételből és eladásból áll. *Venni* éppen olyan nehéz, mint *eladni*. S érdekes, a kereskedők soha nem panaszkodnak, hogy rosszul vásároltam be, hogy nem azt vettem, nem azzal raktam tele üzletemet, amivel a vevőt ki tudom elégíteni, nem olyan áron vettem, hogy versenyképes tudjak lenni vagy hogy meg tudjam kelveltetni árucikkeimet a vevővel. A kereskedők emiatt soha nem panaszkodnak. A kereskedők abban a kényelmes helyzetben vannak, hogy áthárítják a felelősséget a vevőre. A vevő nem vesz, holott a kereskedő nem ad el s igen gyakran azért nem ad el, mert nem jól vásárolt be.

A bevásárlást, mint kereskedői tevékenységet, az eladás fontossága mellett alig látták meg. Ha alkalmazottat dicsérni kell, csak azt a tulajdonságát emelik ki, hogy kitűnő *eladó*. Dehogy milyen kitűnő képessége van annak észreveszésére, hogy mire van szüksége a vevőnek, hogy milyen kitűnő *bevásárló*, vagy legalább milyen kitűnő bevásárló lenne belőle, azt legtöbb esetben észre sem veszik. Hiszen a mi méretezésünk mellett ez a tevékenység majdnem kizárólag a főnökök hivatása, sikere vagy kudarca.

Igaz, a fogyasztók gazdasági helyzete is befolyásolja a fogyasztás mértékét, de egyrészt éppen nem kizárólagosan, másrészt meg rendszerint a kereskedelmi vállalatok befolyásolni tudják a fogyasztók helyzetét is. Az ugynevezett »leépítés«, a takarékoság sokkal többet értett a leépítő nagyvállalkozóknak, mint amennyit meg tudott rajta takarítani. A »leépítés« azzal kezdődik, hogy a munkások és alkalmazottak ezrei elvesztik állásukat s megeszököknek jövedelme azoknak is, akiknek állásukban az ideiglenes érzéssel egyelőre sikerült megmaradni. Minden leépítés a fogyasztók ezreit törli a fogyasztók sorából. Akinek nincs állása, nem fogyaszt többet, mint amennyi a pusztán életének fenntartásához szükséges, a fogyasztásnak ez a mértéke pedig nem a mai, hanem a legprimitívebb gazdálkodási rendszer fenntartásához elegendő csupán. Nincs hatályosabb támadás a fogyasztók, tehát a kereskedők eltartói ellen, mint a »leépítés.« Ezt az igazságot már a legnagyobb termelők is belátták (Ford), s inkább vállalják átmenetileg annak kockázatát, hogy a termelésen ne nyerjenek, mint azt, hogy az eladáson többet veszítsenek, mint amennyit az árucikk előállításán nyerni tudnak.

A légy szerény, légy takarékos, légy igénytelen — jelszavak nem e világról valók. A mai gazdálkodás rendszerének nincs nagyobb ellenőse, mint az igénytelenség. Azt, hogy légy szerény, csak azok hirdetik, akik maguk a legindokolatlanabb szerénytelenséggel akarnak érvényesülni, te légy szerény, hogy én megszabaduljak, mint versenytárostól tőled is. A takarékoság követelése pedig merénylet az emberi társadalom ellen, ha azt jelenti, hogy nemcsak a tékozló kiadásoktól tartjuk vissza magunkat. Nem a kiadások csökkentésével, hanem a jövedelem fokozásával kell védekezni a válság ellen. Az angol bányászstrájk egy évtizedre bénította meg a kontinens termelési rendjét is s ez a nagystrájk is a keretek megszorításának s a kiadá-

sok csökkentésének törekvéséből sarjadt ki. Elpusztul az a társadalom, az az állam, az a város s az a magán gazdaság is, amelyik rendszerre építi ki a takarékoságot. Minden siker a takarékoság terén a fogyasztók életmódjának sülyedését jelenti: a *fogyasztók fogyasztását* számban és vásárló képességben egyaránt. Most már hogyan lehet panaszkodni a vásárlók elmaradása miatt, ha mi magunk irtottuk ki a vásárlókat s tettük tönkre a fogyasztók tömegeinek

vásárlóképességét.

A kereskedők panasza sokszor jogosult. De olykor arra is szükség van, hogy a kereskedők maguk vegyék vizsgálat alá foglalkozásuk módszerét, szellemét, eredményességének és balsikerének feltételeit, ne mindig a vevőkre panaszkodjanak; a vevők sokkal szívesebben maradnának vevők, mint amennyire kénytelenek olykor eladói lenni — ékszereiknek és perzsaszőnyegeknek.

Városokat pusztított el a chilei földrengés
Asztrahánban is heves földrengés pusztított

Londonból jelentik: A *Times santiago di chilei* jelentése szerint most már pontosan megállapítható, hogy

a chilei földrengés halálos áldozatainak a száma kétszázharminöt,

a sebesülteké pedig ötszáznegyven. A földrengés következtében

Talza város ugyszólván teljesen eltűnt a föld színéről

és amint a földrengés épen hagyott, azt elpusztította a földrengést követő tüzvész.

A lakosság leírhatatlan nyomorban van.

A földrengés károsultjai lakás és élelmiszerek nélkül a szabadban tanyáznak és helyzetüket még súlyosab-

bá teszi, hogy hétfő óta szakadatlanul zuhog az eső. A vízvezeték is teljesen elpusztult, úgyhogy a lakosoknak nincs ivóvíze sem. Az anyagi kár magában ebben a városban nyolcmillió dollár. A chilei kormány két csatahajót küldött a földrengés által sújtott területre gyógyszerrel és élelmiszerekkel és katonai csapatokkal akik a rend fenntartására lesznek hivatottak és a mentési munkálatokban segídkeznek.

Moszkvai jelentés szerint Oroszországban az asztrahani kerületben is heves földrengés pusztított.

A kár összege még ismeretlen és azt sem lehet még megállapítani, hogy van-e a földrengésnek emberáldozata. Az asztrahani kerületben élt számkivetésben *Trockij* is.

Fordulat előtt a politikai helyzet

Konferencia a miniszterelnöknél a zagrebi eseményekről
Kihallgatások az udvarnál — A horvát parasztpárt kommunikéjének hatása Beogradban

Beogradból jelentik: A politikai életben ismét nagyobb feszültség érezhető.

Egyrészt a kormánypártok között telmerült el-
lentétek élesítették ki a helyzetet, másrészt a zagrebi események teremtettek Beogradban olyan atmoszférát, amelyben

mindenki a jelenlegi helyzet megváltoztatását követeli.

Ezek a törekvések kétirányúak: egyesek azt követelik, hogy a kormány alkalmazzon erélyesebb eszközöket Zagrebbal szemben, kezdien pozitív politikát és védje meg az állam auktoritását, amelyet ennek az álláspontnak képviselői szerint Zagreb erősen veszélyeztet. A politikusok egy másik csoportja nem az erősköz politikáiban látja a megoldást, hanem a megegyezésben. Ez a csoport a mostani kormány távozását követeli, hogy egy átmeneti kormány alakulhasson és megteremtse a megegyezés lehetőségeit.

Az már kétségtelen, hogy a kormánynak az a számítása, amely szerint az idők múlásával az ellentétek maguktól fognak eltompulni, nem vált be, sőt az ellentétek mind mélyebbek lesznek és a kormány passzív politikája inkább szélsőségekbe tereli a zagrebi mértékadó köröket.

Pribicevics és Maecsek legutóbbi nyilatkozatai, amelyekben szolidaritást vállaltak a zagrebi tüntetőkkel, lehetetlennek teszik annak a kormánypárti verzióknak fenntartását, hogy a zagrebi tüntetések Frank-párti és kommunista színezetűek.

A horvát parasztpártnak az a nyilatkozata pedig, amelyben bejelenti, hogy

a Raacsics Punisa bűnügyének tárgyalásán sem a horvát parasztpárt vezetősége, sem az áldozatok családtagjai nem jelennek meg.

még inkább kiélesítette a helyzetet. Ebben a nyilatkozatban a horvát parasztpárt a parlamenti gyilkosságban való bűnrészesség gyanújával illeti nemcsak az akkori kormányt és a parlament akkori elnökét, hanem más parlamenti és parlamenten kívüli személyiségeket is. Beogradban

mély hatást tett ez a kommuniké, amely a legeklatánsabb jele annak, hogy mennyire eltávolodott egymástól Beograd és Zagreb.

A zagrebi események beogradi megítélés szerint visszahatással vannak Szavcsics Milos akciójára is. Maga Szavcsics Milos kedden hosszabb ideig tanácskozott dr. Popovics Szvetiszlav parasztdemokrata koalícióbéli képviselővel, aki ezután a parlamentbe ment és Jovanovics Jovánal, a földművespárt elnökével folytatott megbeszélést.

A földművespárt elnöke a zagrebi eseményekről

Jovanovics Jován a megbeszélés után a következőket mondotta az újságíróknak a zagrebi eseményekről:

— Bizonyos, hogy a zagrebi tüntetések, a parasztdemokrata koalíció szolidaritás-vállalása, valamint a parasztdemokrata koalíció közlése után, mely szerint a Raacsics Punisa bűnügyének tárgyalásán nem vesznek részt, alaposan csökkentek a megegyezés esélyei. Szavcsics Milos akciója is valószínűleg fennakadást fog szenvedni emiatt. Végső ideje, hogy a négyes koalíció megoldja a helyzetet, mert nem szabad megengedni, hogy a vezetést az ucca vegye a kezébe.

Internelláció a zagrebi események miatt

Ami az erős kéz politikáját sürgető akciót illeti, arra nézve jellemző Jankovics Gyura radikális képviselőnek a belügyminiszterhez intézett internellációja, amely a következőképp hangzik:

— December 1-én, amikor az egész országban ünnepélyes keretek között ülték meg az egyesülés évfordulóját, felelőtlen és államellenes elemek Zagrebban eléggé el nem ítélhető attakot intéztek az állami szuverenitást ellen oly módon, hogy a templomokról és az állami intézmények épületeiről eltávolították az állami lobogót és helyette fekete zászlót tűztek ki. Ezt azzal a céllal tették, hogy a külföld előtt azt a látszatot keltsék, mintha ennek az államalakulatnak a temetését ünnebelnék. Kérdem:

1. Szándékszik-e a belügyminiszter ur a leg-rövidebb időn belül a törvény teljes szigorával eljárni azok ellen, akik Zagrebban állandóan veszélyeztetik az egész ország rendjét és békéjét?

2. Abban a véleményben van-e a belügyminiszter ur, hogy a zagrebi események egyéni akciók, vagy pedig hiszi, hogy egy jól megszervezett organizáció munkájáról van szó. Ebben az utóbbi esetben haffandó-e ez ellen a szervezet ellen, mint államellenes elemek ellen eljárni?

3. Milyen intézkedéseket fogantatosított a belügyminiszter ur a zagrebi főispán és a zagrebi tartomány többi tisztviselői ellen, akik nem védelmezték meg a kellő erővel az állam tekintélyét és nem szereztek teljes érvényt a fennálló törvényeknek?

Vukicsevics a királynál

Az udvarnál mind gyakoribb audienciák is

arra vallanak, hogy az általános helyzet fordulat előtt áll. A kormány egyes tagjain kívül Ófelsége hétfőn este kihallgatáson fogadta Vukicsevics Velját, a radikális klub elnökét is.

A zagrebi főispán, főügyész és rendőrigazgató a miniszterelnöknél

Dr. Alekszander zagrebi főügyész, dr. Vragovics zagrebi rendőrigazgató és Zrelec zagrebi főispán kedden együttesen megjelentek Korosec Anton dr. miniszterelnök-belügyeminiszternél, aki hosszabb konferenciát tartott velük. A konferenciára Korosec miniszterelnök-belügyeminiszter bevonta Vuicsics Milorád igazságügyminisztert és Todorovics Rádát, az államvédelmi osztály főnökét is.

Változatlanul kritikus az angol király állapota

Allamtanácsot alakítanak Angliában

Londonból jelentik: A király állapotában nem mutatkozik javulás és a szívgyöngeség annyira aggasztja az orvosokat, hogy hétfőn délután két ízben is voltak a betegágyánál és éjjel is hosszú időt töltöttek ott.

A »Daily Telegraph« illetékes helyről szerezte azt az értesülést, hogy a kormány és az udvar komolyan fontolóra vette, hogy

államtanácsot kell alakítani,

mert a király természetesen a legsürgősebb uralkodói teendőket sem végezheti el, aktákat nem írhat alá.

Néhány évvel ezelőtt, mikor György király súlyos betegségből épült fel és kénytelen volt a Földközi-tengeren hosszabb üdülőt tenni, szintén államtanács alakult, amelynek akkor Henrik herceg, a miniszterelnök, a lordkancellár és a centerburyi érsek volt a tagja. Valószínűleg így lesz most is.

Az államtanács tagjainak címe államtanácsos volna, kinevezésük proklamáció útján történik és a király betegsége vagy távolléte alatt ők intézik az ügyeket, de nem oszthatják fel a parlamentet és nem adományozhatnak címeket vagy nemességet.

A trónörökös siet hazafelé, a gloucesteri herceg azonban még messze van Rodezia belsejében. Különvonaton fog Fokvárosba utazni s ott hajóra száll. A király két fiának szikratávíró sűrűn adnak hírt atyjuk állapotáról.

A király állapota a hétfői aggasztó fordulat után könnyebb javulást mutatott, de nem titkolják, hogy a veszély még nem múlt el.

A tüdő- és mellhártyagyulladás infektív folyamata visszafelődőben van már, de vasárnapról hétfőre virradó éjjel szívgyöngeség jelentkezett, amely oxigén-belélegzést tett szükségessé. Ez megkönnyítette a szív-működést, úgyhogy a király néhány órát alhatott. A hőmérséklet súlyosodását nem tartják kedvező tünetnek és általában az a nézet, hogy

a közeli veszélyes egy-két nap sorsát a szív ellenállóképessége fogja eldönteni.

Hétfőn egy ideig attól is tartottak, hogy a centerburyi érsek koronázását is el kell majd halasztani. A királyné hétfőn nem hagyta el a Buckingham-palotát és még a szokásos sétakocsizásról is lemondott. A yorki herceg és a hercegnő, valamint a királyi család számos tagja hosszú időt töltött a palotában. Baldwin miniszterelnök, a belügyminiszter és a kabinet többi tagja, továbbá a yorki érsek, számos idegen nagykövet és követ tett látogatást a királyi palotában.

Az uralkodók közül különösen kiemelik a japán császár meleg részvétét.

A lapok jelentése szerint a gloucesteri herceg külön expresszvonaton a legnagyobb sebességgel utazik Fokváros felé, ahol már egy gőzhajót tartanak számára készenlétben.

A *Peit Parisen* londoni jelentése szerint a walesi herceg, aki már az Entrepise hajón van és aki mindenütt a leggyorsabb közlekedési eszközöket veszi igénybe a repülőgépek kivételével, december 11-én érkezik Londonba.

sőt a keresztényszocialista párt egy tekintélyes része is emellett van

s elsősorban a szociáldemokraták, ellenben a kormány mereven lekötötte magát ahhoz az állásponthoz, hogy nem adja meg a követelt 13-ik hónapi fizetést, hanem csak egyhavi fizetésnek 30 százalékat, amint azt a nemzeti tanács elé terjesztett törvényjavaslatban lefektette.

A stájerországi keresztényszocialista állami tisztviselők szövetsége küldöttséget menesztett Kienböck pénzügyminiszterhez és megegyezés megszületése az állami tisztviselők helyzetének javítását, de a pénzügyminiszter a követelést határozottan visszautasította.

Bécsből jelentik: A nemzetgyűlés kedden délután a közalkalmazottak fizetésrendezéséről szóló kormányjavaslatot tárgyalta. Seipel azt hangoztatta, hogy az állami költségvetés felbillenése nélkül nem lehet a közalkalmazottak fizetésének nagyobb mértékű emeléséről. A nagynémet párt szócsoka, Zarboch képviselő bejelentette, hogy pártja javaslatot fog beterjesztetni a közalkalmazottak illetményeinek rendezéséről, de csak akkor, ha a passzív rezisztencia megszűnik.

A kormányjavaslatot végül a pénzügyi bizottság elé utalták.

Két szobatiiz Szuboticán

A Dobanovacská-uccában a szobatiiz a tetőre is átsapott

Szuboticán két nap alatt két esetben keletkezett tűz az erős fűtés következtében. A tűzoltók mindkét esetben csak megiesztett munka árán tudták lokalizálni a mindjobbban terjedő tüzet.

Hétfőn este félhat tájban szobatiiz keletkezett Vofnics Béla szuboticiái, Paja Dobanovacská-ucca 16. szám alatti házában, Spaszojevics Luka katonai lelkész lakásán. A tűz pillanatok alatt elterjedt, a lángok átsapottak a mennyezetre, amely szintén tüzet fogott. A mennyezeten keresztül a lángok belekaptak a tetőbe, úgy hogy mire a tűzoltók kiértek a helyszínre, már a tető is nagy területen égett. A tűzoltók mindent elkövettek, hogy a szomszédos házakat is fenyegető veszélyt elhárítsák, ami két órai nehéz munka árán sikerült. A lakás berendezésének egy része teljesen elpusztult, ugyisintén a tető is leégett mintegy tíz méter hosszúságban. A kár huszonötezer dinár, amely biztosítás útján megtérül. A tűz valószínűleg a kályhából kipattant paráztól keletkezett.

Kedden délelőtt hasonló tűz támadt a Csernojevicséva-ucca 60. szám alatti házban, amely Vuicsics Deszanka tulajdona. Itt ugyancsak az erős fűtés következtében mennyezettűz keletkezett. A tűzoltók hamarosan lokalizálták a tüzet. A kár ezer dinár.

Öngyilkos lett

a Dinics-ügykoronatanuja

Karbolsavval megmérgezte magát Bernát Sándor, a Jelzálogbank portása

Noviszadról jelentik: Rejtélyes öngyilkosság történt Noviszadon. Kedden reggel lakásán holtan találták Bernát Sándort, az Országos Jelzálogbank noviszadi fiókjának portását, aki mint koronatanu szerepelt a Dinics-bűnügy nyomozása során. Az öngyilkosságot nyomban jelentették a rendőrségen, ahol megindították a nyomozást. Rakics Radenkó rendőrfőkapitány helyettes, a bűnügyi osztály főnöke és dr. Cseremov György inspekciós rendőrorvos nyomban kiszálltak Bernát Nyeguseva-ucca 1. szám alatti lakására, ahol Bernátot már holtan találták ágyában. Az ágy melletti éjjeli szekrényen egy pohár állott, amelyben a rendőri bizottság tagjai már folyadék maradványait fedezték fel. A folyadékrol megállapították, hogy karbolsav volt és Bernát minden valószínűség szerint ezzel mérgezte meg magát. A holttestet a közkórház hullaházába szállították, ahol felboncolták.

Bernát öngyilkosságának különös jelentőséget ad az a körülmény, hogy ő volt az egyik főtanuja a kémkedéssel vádolt Dinics Dragutin bűnügyének. Bernát portás volt a Jelzálogbank noviszadi fiókjánál és ugyanebben a házban lakott Dinics Dragutin is. Amikor néhány héttel ezelőtt a botrány kitörésekor a katonaság és a rendőrség együttes házkutatást tartott Dinics Dragutin lakásán, az ezzel kapcsolatosan megindult bűnügyi nyomozás során Bernát Sándort is kihallgatták, aki állítólag megnevezte mindazokat a személyeket, akik az utóbbi időben gyakrabban fordultak meg a hadseregszállító lakásán. Bernát Sándor öngyilkosságával kapcsolatban fantasztikus hírek terjedtek el. Megállapították, hogy Bernát hétfőn egy nagyobb társasággal mulatott, sokat ivott és ittasan tért haza. Reggelre holtan találták ágyában.

Noviszadon az öngyilkosság híre nagy feltűnést keltett és azt Dinics szabadlábrahelyezésének ügyével hozzák összefüggésbe. Az öngyilkos nem hagyott hátra levelet és így az öngyilkosság igaz okát nem lehetett megállapítani.

Szerdán választ elnököt Ausztria

Teljes fejetlenség a jelölések körül — Zűrzavar az állami tisztviselők passzív rezisztenciája miatt

A szocialisták hozzájárulnak Hainisch újbóli megválasztásához

Bécsből jelentik: Szerdán lesz az elnökválasztás a szövetségi gyűlésen, amely a nemzeti tanács és a szövetségtanács tagjaiból áll, de még huszonnégy órával előbb teljes a bizonytalanság akörül, hogy ki fog a köztársaság elnöke gyanánt kikerülni a választásból. Ha az alkotmány nem tiltaná, hogy valaki háromszor egymásután lehessen az állam feje, akkor

Hainisch Mihály jelenlegi elnök megválasztása nem volna kétséges.

A keresztényszocialisták jelöltje az elnökségre Miklas, a nemzeti tanács mostani elnöke, minthogy azonban a földműves szövetséggel együtt a nagynémetek sem értenek egyet ezzel a jelöltséggel,

a szerdai elnökválasztáson a legnagyobb zűrzavar fog uralkodni

és előrelátható, hogy többszöri szavazásra lesz szükség, míg kialakul a többség. Ugyanez történt Hainisch Mihály első megválasztásakor.

A zűrzavaros helpolitikai helyzetnek természetes következménye az, hogy a többségi pártok még a lendő köztársasági elnök személyében sem tudnak megegyezni.

A szociáldemokrata képviselők és szövetségi tanácsosok parlamenti csoportja kedd délelőtt úgy határozott, hogy

jóváhagyását adja az alkotmány olyan értelmű módosításához, hogy a szövetségi elnök

harmadszor is megválasztható legyen négy évi időtartamra.

A szociáldemokrata párt parlamenti csoportjának ez a határozata Hainisch elnök újbóli megválasztását célozza és sakkhuzás Seipel kancellár ellen, mert a szociáldemokrata párt úgy véli, hogy

Seipel kancellár egy-két év múlva maga akarja átvenni az elnökséget,

amelynek az elnöki hatáskör kibővítésének megszavazása után már nagy politikai jelentősége lesz. A szociáldemokraták szerint Seipel Miklas keresztényszocialista képviselőt csak helytartónak tekintené az elnöki székben, amíg az alkotmány módosítása meg nem történik.

A helyzet egyelőre még teljesen bizonytalan és csupán annyi bizonyos, hogy most már a gazdaszövetség és a nagynémet párt sem helyesli Miklas megválasztását és

a legvalószínűbb, hogy a szociáldemokraták keddi határozata után mégis Hainisch jelölje újból elnökül a többségi pártok is.

Még bizonytalanabbá teszi a viszonyokat az állami tisztviselők bérharca, amely passzív rezisztenciában robbant ki.

Ekorül szintén szemben állanak egymással a többségi pártok mert

a nagynémetek azt kívánják, hogy a kormány teljesítse az állami hivatalnokok követeléseit,

Mussolini Balkán-politikája kudarcot vallott

Az olasz fasizmus most a franciák afrikai érdekeit kezdi veszélyeztetni

Beogradból jelentik: Az utóbbi hónapokban Olaszország balkáni politikája új formában jelentkezett. Eddig Mussolini minden alkalmat megragadott és a legkisebb Balkán incidens alkalmával is megfújta a háborus harsonát, az utóbbi két hónapban azonban a fasizmus a Balkán-politika pacifista jelleget öltött és Mussolini a harci bárd helyett a béke olaját vette a kezébe. Amikor Jugoszlávia és Görögország között tárgyalások folytak, Mussolini diszkréten visszavonult és várta, hogy Beogradban mit fog Venizelosz végezni. Az utóbbi napokban Konstantinápolyban székülő olasz követet Angorába rendelték és megbízták azzal, hogy mindent kövessen el, hogy Törökország és Olaszország között jelentkező ellentéteket áthidalják és hogy a török-görög szerződés útjában tornyosuló akadályokat minden erővel segítsen elhárítani.

Mussolini különben Törökországgal szemben hihetetlen nagy előzékenységet tanusít. Az utóbbi napokban egy egész csomó Tripolisban lefoglalt török antikvitást küldött Kemal pasának ajándékba, sőt a következő nyárra meghívta a duce a török cserkészszövetség ezer főnyi csoportját hosszabb vendéglátásra.

Olaszország szóval nagy szorgalommal a Balkán pacifikálásán dolgozik és minden erővel a jelenlegi status quo fenntartását akarja látszólag biztosítani.

Az európai politika szempontjából Olaszországnak ezt a magatartását a legnagyobb örömmel kell üdvözölni, sajnos azonban Mussolininek ezt a nagy békeakarát nem lehet egészen komolyan venni, mert Mussolininek ez a megváltoztatott taktikája az olasz diplomáciának újabb frontváltását jelenti. Olaszország most az eddigi imperialista politikáját kezdi feladni és más irányban kezd orientálódni.

Mussolini eddigi politikája a Balkánon kezd esődtöt mondani és miután az olasz miniszterelnök belátta, hogy a Balkánon nem tud gyorsan eredményeket elérni, most Észak-Afrika

felé fordította a tekintetét és jelenleg inkább Franciaországnak kellemetlenkedik.

Amikor Mussolini belátta, hogy Anglia nem járul hozzá ahhoz, hogy most a Balkán nyugalma és rendjét felfordítsa, inkább az afrikai partokon kezdi meg ármanys mesterkedéseit. De Mussolini nemcsak Franciaország ellen dolgozik, hanem már ügyökeivel Egyiptomban is kezdi megvetni a lábait. Fuadhoz, Egyiptom királyához Mussolinin már néhány hónapja a barátság szálai fűzik. Fuad királynak nagyon megtetszett a fasiszta államberendezkedés és ezért több egyiptomi politikust küldött Olaszországba, ahol Mussolini alvezérei tanítják ki fáraók ivadékaikat a fasiszta politika áldást hozó intézményeire. Fuad király a legutóbbi európai utazása alkalmával felkereste Mussolinin és vele beható tanácskozásokat folytatott. A tanácskozásoknak az lett a következménye, hogy néhány olasz kereskedelmi társaság Egyiptomban különféle koncessziókat kapott. Mussolini pedig számos egyiptomi tanulóknak ingyenes iskoláztatását vállalta el. Fuad király még arról is tárgyalt Mussolinivel, mint lehetne elérni, hogy az afrikai olasz gyarmatok és Egyiptom között élénk gazdasági élet fejlődjék és erre vonatkozólag a két kormány különféle kedvezményeket helyeztett egymásnak kölcsönösen kilátásba.

Mussolini gyarmati politikája emellett nem feledkezik meg Tunisról sem amelyért Olaszország már olyan régen áhítozik de vágyó pillantásokat vet az olasz politika a Francia Afrikára is. De itt sem áll meg Mussolini, hanem már tovább is szeretne menni, mert az olasz imperialista politikának talán csak az lenne elég, ha Kamerun és Togo határán érne véget érdekszférája.

Olaszországnak ezek az újra felélénkült aspirációi a fasizmus balkáni pacifizmusát teljesen értéktelenné teszik és így most már az sincs kizárva, hogy Olaszország és Franciaország között az afrikai kérdések miatt kerül majd nyílt diplomáciai konfliktusokra a sor.

A modern Mikulás

*Ej Mikulás bácsi, hát magát mi lelte?
Se krampusz, se mackó zsákjában nincs benne.
Jaj de furcsa szerszám, nini most megszólal.
Gyönyörű a hangja, milyen bűbajos dal!*

*Én is ilyet kérek, akárhogy is hívják,
Szépen megkérem majd apuskát, anyuskát.
De mondja meg nekem jó Mikulás bácsi,
Mi ez a csodagép és hol lehet kapni?*

*Megmondom fiacskám, rádió a neve.
Minden jobb családban találkozol vele.
Ilyen ajándékot viszek mostan körül
Apa, anya, gyermek mind csak ennek örül.*

*Azt is megmondhatom: világot bejártam,
De a legjobbakat Konráthnál találtam.
Azért, ha akartok jó rádiót venni:
El ne felejtsd fiam, Konráthoz kell menni.*

milyen kérdésre feleletet adni. Csupán hosszas rábeszélésre mondott néhány szót, de izgatottságában összefüggő vallomásra nem volt képes. Arra a kérdésre, hogy szándékában volt-e Bebit meggyilkolni, ezt felelte:

— Nem, nem állott szándékomban. Bebi ellen nem viseltetem ellenséges érzéssel, nem voltam az ellensége, de nem is inspirált senki a gyilkosságra. A tárgyalóteremben

egészen nyugodt voltam és nyugodt is maradtam mindaddig, amíg olaszul nem kezdtek beszélni. Cyüüülöm az olaszokat s akkor leforrt a vérem, elvesztettem nyugalmamat s nem tudtam szabadulni attól a gondolatától, hogy Bebit meg kell ölnöm.

Már nem tudtam uralkodni magamon s amikor alkalmam nyílt rá, Bebihez ugrottam és a többit tudják már.

A rendőrség gyanusnak találja vallomását, mert most már bizonyos, hogy Prágába fegyverrel érkezett. A forgópisztoly, amelyet elvettek tőle, Vaganotjegyű belga gyártmány s a Balkánon vásárolták.

Gani bég egykedvűen tagad

Cena bég bátyját, Gani béget, amikor a gyilkosság után elhagyta a tárgyalótermet, detektív követte szállóbeli lakására. Délután a rendőrség fölhívására jelentkezett a bünygyi osztályon. Itt kihallgatás alá fogták s rendőrségi őrizetben hagyták.

Gani bég a kihallgatáson feltűnő nyugalommal viselkedett,

csak a cigarettákat szitta egyre-másra. Gani bég éles-

Tagad Achmed Zogu őrizetbe vett sógora Algiviades Bebi gyilkosának büntársai is vannak

Prágából jelentik: A prágai esküdtbiróság tárgyalótermében pénteken végrehajtott vérbosszu óta már néhány nap telt el, de mindeddig a pillanatig még nem lehet tudni, hogy politikai, vagy pedig sajátos albániai viszonyokból és életszokásokból fakadó bosszútett végrehajtásáról van-e szó. A letartóztatott gyilkos kihallgatása e tekintetben nem tisztázott semmit, a rendőrségen őrizetbe vett Gani bég, Cena bég bátyjának a vallomása nem derített fényt az újabb büntény hátterére.

De nemcsak a gyilkosság láthatatlan szellemi mozgatóereje van még fölfedetlenül a háttérben, hanem maga a többszáz ember szemellettára véghezvitt gyilkosság számos részlete is kétségtelen tisztázásra szorul.

Hét golyó — két revolver?

Mennyi revolverlövést tett áldozatára s az olasz újságíróra a gyilkos? — még ez is tisztázatlan eddig. Általában az a véleménye azoknak a jelenvoltaknak, akik valamennyire megőrizték lélekjelenlétüket, hogy

hét lövés hangzott el.

A gyilkos kezéből egy hatlövetű forgópisztolyt ragadtak ki. A fegyverből, amikor átvizsgálták, még öt töltény hullott ki, nyilvánvaló, hogy a gyilkos ebből a fegyverből csak egy lövést tett, míg a többi öt-hat lövést egészen bizonyosan egy másik fegyverből kellett tennie. Mivel azonban nála semmiféle más fegyvert nem találtak, nyilvánvaló, hogy

az első fegyvert, amelyből lött, miután a töltényeket kilötte, eldobta s másikat vett elő, míg az eldobott fegyvert az általános zavarban valaki fölemelte.

Ki lehetett ez? A teremben sok albán volt, természetesen valamennyien belépőjeggel. A rendőrség több férfit vett őrizetbe, akiket a jelentkezett tanúk a tárgyalás megkezdése előtt a gyilkos társaságában láttak.

Mindez azonban, az ezzel kapcsolatban fölmerült hipotézisek elégtelenek mindaddig, amíg Cia Vuciterna, a gyilkos, szólásra nem nyitja száját.

Cia Vuciterna a detektívek közül ugrott be a terembe

A rendőrség megállapította, hogy Cia Vuciterna a legelső között érkezett a tárgyalóterembe. A rendőrség Gani béget attól a pillanattól kezdve, hogy csehszlovák földre lépett, állandóan élénk figyelemmel kísérte,

Három nappal a tárgyalás előtt érkezett meg Gani bég a szolgájával s az Ambassador-szállóban vett ki lakosztályt, ugyanabban a szállóban, ahol meggyil-

Algiviades Bebi, Cena bég gyilkosa, akit a prágai törvényszéki tárgyaláson megöltek

kolt öccse is lakott. A tárgyalásig eltelt három napon keresztül

a rendőrség emberei állandóan nyomon követték, sőt a tárgyaláson Cia Vuciterna, a szolga mellett is ültek detektívek.

A gyilkos azonban villámgyorsan követte el tettét, anélkül, hogy abban valaki megakadályozhatta volna. Gani bég és szolgája nem először vannak Prágában. Már nyáron is a csehszlovák fővárosban jártak s akkor feltűnt, hogy a szolgát családtagként kezelték. Így a szolga Gani bég lakosztályában lakott.

A tárgyalási terembe Gani béggel egyszerre érkezett. Számos albán tartózkodott ugyan-csak a tárgyalási teremben, akik azonban a pánikban elmenekültek.

Csak egy Barcsok nevű prágai albán kereskedő, aki már hat éve tartózkodik Prágában, maradt Gani bég mellett, mivel tolmácsi szolgálatot végzett nála.

A remegő gyilkos

A gyilkos kihallgatásakor sokáig vonakodott bár-

metszésü arca, tipikus albán, igen elegáns. Ma 32 éves, európai műveltségű, jól beszél olaszul és németül, tökéletesen szerbül. A beogradi katonai akadémián tanult, később pedig az albán hadsereg őrnagya lett. Kihallgatásakor elmondotta, hogy

gyilkos tettet elítéli s kijelentette, hogy ha előzőleg tudomása lett volna róla, minden bizonnyal megakadályozta volna.

Szolgájáról elmondotta, hogy hosszú évek óta áll a szolgálatában s igen meg volt elégedve vele.

Gani bégot kihallgatása után őrizetbe vették a rendőrségen, a szállóban elhelyezett törönd-

jeit átvitték a rendőrségre és átkutatták.

Ujabb kihallgatásán Gani bég ismét azt hangoztatta, hogy a merénylet előkészítéséről nem tudott. Bobit politikailag szultalan és indifferens személynek mondja, ezért az ellene elkövetett merényletet is elítéli. Szerinte szolgálja felindulásban követte el a gyilkosságot. Amikor Gani bégot felszólították, hogy a rendőrségen jelenjék meg, felmerült az az eshetőség, vajjon nincs-e Gani bégnek ugynevezett »arany legitimációja«, vagyis nem élvezi-e az uralkodóház tagjainak kijáró exterritoriális jogokat. De Gani bégnél csupán diplomáciai utlevél volt s Gani bég maga sem tiltakozott beidézésé ellen.

Jovanovics Mladen, aki a kocsit hajtotta, mint tanu azt vallotta, hogy a leány önként jött és maga ült föl a kocsira és nem fejtett ki semmi ellenállást. Popovics Jován szintén látta, amint a leány békésen felszállt a kocsira.

Végül Udicki Deszát, a megszöktetett leányt hallgatták ki. A leány azóta férjhez ment és most Melenecén lakik.

— Én nem akartam megszökní — mondta — de addig beszélték, míg ráálltam.

Trifunac államügyész erre bejelentette, hogy eljött a vádat és az eljárást a bíróság megszüntette.

Ismét benyújtotta lemondását dr. Novák Tomisláv noviszadi vizsgálóbíró A Dinics-ügy újabb fejleménye

Noviszadról jelentik: Dr. Novák Tomisláv noviszadi vizsgálóbíró — mint ismeretes — a Dinics-ügygel kapcsolatban az igazságügyminiszteriumba benyújtotta lemondását és fegyelmi vizsgálatot kért önmaga ellen. Erre a lépésre az indította, hogy az igazságügyminiszter rendeletére elvették tőle a Dinics-ügy iratait és a vizsgálat vezetésével Szpasic Milorád járásbíró biztá meg, akit ugyanekkor az igazságügyminiszter törvényszéki bírónak és helyettes vizsgálóbírónak nevezett ki. Dr. Novák Tomisláv vizsgálóbíró lemondását azonban az igazságügyminiszter nem fogadta el és a fegyelmi vizsgálatot sem rendelte el. Ezzel az elégtétellel dr. Novák vizsgálóbíró megelégedett és ugylátszott, hogy az ügy elintézését is nyert.

Hétfőn azután váratlan fordulat történt. Dr. Novák vizsgálóbíró ismét benyújtotta állásáról való lemondását és háromhavi betegszabadságot kért. A szabadságot nyomban meg is kezdte. A Bácsmegyei

Napló noviszadi munkatársa felkereste dr. Novák Tomisláv vizsgálóbírót, aki újabb lemondásáról a következőket mondotta:

— Amikor a Dinics-ügy keletkezett, olyan törekvések voltak észlelhetők, amelyek a vizsgálatnak bizonyos irányt akartak adni. A vizsgálat azonban a normális mederben haladt tovább. Amikor az igazságügyminiszter Szpasic Milorád járásbíró törvényszéki bírónak nevezte ki és mint helyettes vizsgálóbírónak, őrá bízta a Dinics-ügyet, én bejelentettem, hogy visszalépek és fegyelmit kértem magam ellen. Kérésemnek azonban nem adtak helyet. Bizonyos titkos hatalmak, amelyek kiterjesztették hatáskörüket a Dinics-ügyre, tovább folytatták a kampányt és amikor jelentettem, hogy ilyen irányú ellen nem akarok küzdeni, újból benyújtottam lemondásomat, egyben betegszabadságot kértem, amit ma meg is kezdtem.

Az ügy további fejleményeit nagy érdeklődéssel várják Noviszadon.

A gyilkos villanyáram Tárgyalások a becskerekai törvényszéken

Beckerekéről jelentik: Több kisebb ügyet tárgyalta hétfőn a becskerekai törvényszéken Bunics Ivó törvényszéki elnök tünnettanácsa.

Az első ügy vádlottja Szűcs Dusan villanszerelő volt, aki gondatlanságból okozott emberölés vádjá miatt állt a bíróság előtt. Tosics Zsiva szücsmester lakásába bevezette a villanyt és a vád szerint este, mikor munkáját felbeszakította, a huzalt nem szigetelte el. Milics Milijov tizenhárom éves inas hozzányult a dróthoz, mire a nagyfeszültségű villanyáram abban a pillanatban megölte. Az ügyészség vigyázatlanságáért vádat emelt Szűcs Dusan ellen.

A vádlott kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek, mert a drótot izolálva hagyta, sőt amikor ő eltávozott, még nem is volt a vezeték az áramba bekapcsolva, csak később egy másik szerelő kapcsolta be az áramot, tehát ha történt mulasztás, akkor ez a másik szerelő hibája.

— Ki volt az a szerelő? — kérdi az elnök.

— Egy Boros nevű. De az már elment Jugoszláviából. Most valahol Albániában lakik.

Boberics Mladen, a becskerekai villanytelep főnöke megerősítette a vádlott védekezését. Kijelentette, hogy Szűcs Dusan teljesen szabályszerűen végezte a dolgát, az árambekapcsolás nem az ő feladata volt, azt csak utóbb kapcsolta be a másik szerelő és a haláleset is csak azután következett be.

Hasonlóan vallott a többi tanu is, mire Trifunac Bozsidar vezető államügyész eljettette a vádat, mert a vádlott ártatlansága kétségtelenül beigazolódott. A bíróság erre az eljárást beszüntette.

A vérengző juhász

Vergycse Nikolaj veliktoráki juhász ellen súlyos testi sértés címén emelt vádat az államügyész, mert egy hosszú pásztorbottal úgy megverte Sándor József suplyájai gazdát, hogy az öt hétig beteg volt.

— A juhok a kocsit felé elfoglalták — mondja a juhász — öt kocsit elment mellettem simán, a hatodik kocsi elgázolta az egyik birkámat. Erre én megfogtam a lovakat, mire ő az ostorral a szemembe vágott. Én persze nem hagytam magamat, a botommal egyszer ráütöttem, de csak egyetleneszer. Ez a bűnöm.

Sándor József azonban egészen másképp mondja el az esetet. A birkák elállták az egész utat, úgy hogy nem lehetett hajtani. Rászólt a pásztorra, hogy hajtja le a juhait az utról, mire az rákiáltott:

— Hallgass, mert mindjárt agyonütlek!

És abban a pillanatban rá is vágott a bottal, még pedig kétszer. Azután elszaladt és kiabált a feleségének, hogy adjon egy kést neki. Mikor a kést megkapta, utánaszaladt.

Lafför Miklós, az eset szemtanúja szintén úgy mondja el a dolgot, mint Sándor.

A bíróság négyhónapi fogházra ítélte a pásztor, aki az ítéletben megnyugodott.

A multság vége

Puzdre Gyorgye, Puzdre Vászta és Beszu Dimitrije jankomosti román parasztek ellen az volt a vád, hogy megtámadták és kirabolták Nikitor Evgenije mihajlovói segédjegyzőt. A vád szerint lehúzták a kabátját, melyben háromezerkétszáz dinár volt és elvitték. A csendőrség a kabátot megtalálta, de pénz már nem volt benne.

A vádlottak a tárgyaláson egyöntetűen tagadták a tettet. Elmondják, hogy a segédjegyzővel előbb Jankovmoston mulattak, majd, mikor ott a záróra volt, a segédjegyző tanácsára átmentek Mihajlovóra, hogy ott folytassák a mulatást. Bementek Tóth József kocsmájába, ahol négy liter bort rendeltek. Az egész cehtet ők fizették. Mikor újra bort rendeltek, a vendéglős megtagadta a kiszolgálást, mivel látta, hogy részegesek. Ekkor azt mondta a segédjegyző.

— Adjatok tíz dinárt, majd én kapok tőle bort. Adtak neki tíz dinárt, mire elment, de bor nélkül jött vissza.

— Nem ad — azt mondta — pedig odaadtam neki a tízdinárt.

Megkérdézték a kocsmárost, aki azt mondta, hogy neki nem adott semmiféle tíz dinárt. Erre a három román követelte vissza a tíz dinárt. Ekkor a segédjegyző levetette kabátját és átadta nekik zálogba, reggel pedig elment a csendőrségre és feljelentette őket, hogy elrabolták a kabátját háromezerkétszáz dinárral, pedig abban egy para sem volt.

A kihallgatott tanuk nem tudtak semmi lényeges felvilágosítást adni a dologról, mert amikor a kabát levetés történt, senki sem volt jelen, maga a feljelentő segédjegyző pedig azóta meghalt.

A bíróság Trifunac Bozsidar ügyész és dr. Rajics Tósa dr. védő perbeszédei után a vádlottakat bizonyítékok hiányában felmentette.

A visszacsinált leányszöktetés

Sztevanov Pája basahidi legényt és Vlaskalin Pera vranjevói gazdát leányszöktetéssel vádolták. A vád szerint Udicki Desza vranjevói leányt erőszakkal elrabolták és átvitték Basahidra, ahol Stevanov kényszeríteni akarta, hogy hozzámenjen feleségül.

Mind a két vádlott azzal védekezett, hogy a leány beleegyezésével történt a szöktetés. Stevanov Pája így mondta el a történeteket:

— Megbeszéltem a leánnyal, hogy megszöktetem. Eljött Vlaskalinékhoz, ahol a kocsit már be volt fogva, maga ült föl a kocsira. Mikor megérkeztünk Basahidra, anyám azt kérdezte tőle: »Magad jószántából jöttél, vagy erőszakkal cipelték el?«

— Magam akartam jönni — felelte és megcsókolta anyám kezét. Másnap megjött az anyja egy csendőrrrel és elvitte. Nemsokára férjhez ment másod-

Hatévi fegyházra ítélték egy gyilkos telepezt

Megnyugodott az ítéletben, mert a fegyházban nem kell tartania a vérbosszútól

Szomborból jelentik: A szombori törvényszéken Hrabaló-tanácsa hétfőn tárgyalta Maljevics Szima kuljai telepes bűnügyét. Maljevics az ügyészség szándékos emberölés büntetével vádolta, mert ez év augusztusában összeszólakozás közben kétszer rálőtt Radovics Drágó tizenkilenc éves telepestársára, aki kórházba szállítása közben sérülésébe belehalt.

A tárgyalásra a vádlottat két szuronyos fogházor kísérte fel és a tárgyalóterem ajtajánál a tárgyalás közönségét szigorúan leigazoltatták, mert a vádlott bejelentette, attól fél, hogy áldozatának hozzátartozói, a tárgyalás folyamán vérbosszút állnak rajta és a tárgyalóteremben lelővik vagy leszurják.

A kihallgatása alkalmával Maljevics azzal védekezett, hogy önvédelemből követte el tettet, mert Radovics kést rántott. A kihallgatott tanuk Lazics Ljubica, Kocsár Széka és Peljakovics Ljubica, akik libákat őriztek a telepesek legelőjén, mint szemtanuk előadták, hogy Maljevics bottal támadta meg Radovicsot, majd menekülés közben lötte őt le. Dr. Vlatkovics Mirko védőbeszédében kérte, hogy a bíróság amennyiben nem állapítaná meg az önvédelmet erős felindulásba elkövetett emberölés büntetében mondja ki bűnösnek a vádlottat. A bíróság hosszas tanácskozás után szándékos emberölés büntetében mondotta ki bűnösnek Maljevicset és ezért hat évi fegyházra ítélte. Az ítélet ellen dr. Perkovics József ügyész felebbezett, míg a vádlott kijelentette, hogy az ítéletben megnyugszik, mert a fegyházban biztosabb az élete, mint ha szabadon van.

Röser elmeállapotának megvizsgálását kérik

„Egy szivarért“ adta a hamis bizonyítványokat a letartóztatott igazgató

Budapestről jelentik: A Röser-intézet ügyében egyidőben két helyen folyik a vizsgálat. Dr. Antalfy Manó vizsgálóbíró annak ellenére, hogy már indítványozta Röser A. Edvin és két tanárának előzetes letartóztatásba helyezését, még tovább is kihallgatja Rösert, miután napról-napra újabb és újabb nyomozati adatok kerülnek át hozzá a rendőrségtől. A rendőrség ugyanis most már a hamis értekezési bizonyítvány tulajdonosainak kiletét nyomozza és ezért, értesülésünk szerint, állandó összeköttetést tart fenn a Röser-ügy vizsgálóbírójával. Rösert naponta kétszer is átkísérik a rendőrségre, hogy ott a felmerülő nyomozati adatokra vonatkozóan felvilágosításokkal szolgálhasson.

A vizsgálóbíró előtt, amint megtudtuk, Röser A. Edvin rendkívül zavartan viselkedett. Feleletei is zavarosak voltak, ami a vallomásról felvett jegyzőkönyvben is kifejezést nyert. Röser elmondotta, hogy a hamis bizonyítványok ügyében csak a legtrikábban tárgyalt a felekkel, a legtöbbször Báder Miksa igazgatóhelyettesről tudta meg azt, amit egyáltalában megtudott. Nagyon kevés pénzt látott. Rösér vallomásában úgy fejezte ki magát, hogy az esetek tulnyomó részében »egy szivarért adta oda a bizonyítványt«.

Dr. Szász Béla, a letartóztatott iskolaigazgató védő ügyvédje felfolyamodást jelentett be az előzetes letartóztatásról szóló végzés ellen és értesülésünk szerint, kérti fogja Röser A. Edvin elmeállapotának megvizsgálását.

A Röser-féle tanintézetben hétfőn délelőtt tizenkét családos tanár gyűlt össze kétségbeesetten, mert Rösér egyetlen fillér nélkül hagyta intézetét, családját, úgyhogy Rösérné a december elsején esedékes tandíri fizetésekre egyetlen fillért sem tud folyósítani.

A tanárok érintkezésbe léptek a kultuszminiszteriummal, ahonnan azt a választ kapták, hogy a középiskolai ügyosztály foglalkozik a sorsukkal és valamilyen uton-módon segíteni fog rajtuk. A kultuszminiszter már legközelebb intézkedni is fog. Az ártatlan tanárok úgy vélik tehát megnyugtató módon fog megoldódni, aminthogy megoldást nyert a Röser-intézet 130 övendékének a sorsa is. Mind a 130 Röséristát a Thököly uti kereskedelmi iskolában veszik fel.

Forgács Anna hullarészei a tárgyalóteremben

A közönség szörnyülködve nézte a rémes bünjeleket

Kihallgatták Forgács Anna volt vőlegényét és Balla Zsuzsi színésznőt

Budapestről jelentik: Az Erdélyi-per keddi tárgyalása váratlan bonyodalommal kezdődött. A bíróság egyik tagja nem tudott eljönni a tárgyalásra. Dr. Eigen Kálmán törvényszéki bírónak, a Schadl-tanács szavazóbírájának édesanyja meghalt és a bíró ezért nem tudott eljönni a tárgyalásra. Schadl elnök még a tárgyalás első napján — tekintettel a hosszú tárgyalásra — intézkedett, hogy pótbíró hallgassa végig az egész tárgyalást, hogy ha valamelyik bíró megbetegedne, vagy valamilyen ok akadályozná a tárgyaláson való megjelenésben, pótbíró ülhesen helyére.

Igy történt azután, hogy ma reggel, amikor a bíróság kivonult, dr. Eigen Kálmán törvényszéki bíró helyén a pótbíró: dr. Falaky János törvényszéki bíró ült. Ez a megoldás azonban váratlan és előre nem látható komplikációkat rejt magában. Az Erdélyi-per tárgyalása ugyanis még hetekig el fog tartani. Dr. Eigen Kálmán törvényszéki bíró a perrendtartás szerint többé nem ülhet vissza helyére, miután tárgyalási napokat mulasztott. Most már új pótbíró sem lehet beültetni a tárgyalásra, mert az új pótbíró viszont nem hallgathatja az eddig történeteket és így,

amennyiben a most ítélkező tanácsnak valamelyik tagja megbetegedne, az egész tárgyalást előlőről kellene kezdeni.

Háromnegyed tíz órakor hozza két szuronyélküű oldalfegyveres fegyőr Erdélyi Bélát, azután néhány perc múlva bevonul a Schadl-tanács.

— A főtárgyalást megnyitom — mondja Schadl elnök.

Ezután maga elé állítja az elnök dr. Pichler Józsefet, a múltkorai tárgyaláson már kihallgatott és akihez Erdélyi védője is egész sereg kérdést intézett már. Az ő kihallgatását folytatja ma a bíróság.

Hullarészek a tárgyalóteremben

— Mielőtt a kérdést folytatnám — áll fel Erdélyi védője — az az alázatos kérelmem volna, hogy kegyeskedjék azokat a laboratóriumilag preparált hullarészeket, amelyeket itt őriznek Budapesten és különösen Forgács Anna nyakának kúpreparált részeit, ide a tárgyalóterembe hozatni, mert kérdéseim ezekre a hullarészekre fognak vonatkozni.

A törvényszék helyt ad az előterjesztésnek és telefonálnak a törvényszéki orvostani intézetbe a szükséges hullarészekért. Közben az elnök intéz néhány kérdést a tanuhoz:

— Volt valamikor láza Forgács Annának az ön kezelése alatt?

— Soha.

— És mégis mennyi volt a hőmérséklete?

— 37,2, legfeljebb 37,4 fok.

— Ez volt az a recept, amelyen ön veronált és foszforsavas orvosságot rendelt? — kérdi az elnök és felmutatja a receptek másolatait.

— Igen, ez volt az. A foszforsavas orvosságot Forgács Annának, a veronált Erdélyinek rendeltem.

— Mikor a részeket kivették a hullából, hogyan konzerválták azokat?

— Teljesen tiszta edénybe helyezték, tiszta alkohollal öntöttük le, hogy a rothadás ellen megvédjük.

Most Minich professzor orvosszakértő veszi át Schadl elnöktől a kérdést.

Kérdéseire a tanu elmondja, hogy amikor Forgács Anna panaszkodott, hogy nem jól aludt és fájdalmi voltak, veronált akart inni és be is akarta adni, de Forgács Anna elutasította, nem akarta bevenni.

Minich: Vasárnap adta be az antitoxin-injekciót? Pichler: Igen, vasárnap délelőtt.

Minich: És délután nem hívták hozzá?

Pichler: Nem. Legközelebb hétfőn délután három órakor látogattam csak meg.

Minich: Panaszkodott akkor a beteg? Mit mondott önnek? Fájaltat valamijét?

Pichler: Azt mondta, hogy a hétfőre virradó éjszaka nem jól aludt és fejfájásról panaszkodott. Különösen fejének jobb hátsó részén érzett fájdalmakat.

— Mit mondott még? — sürgeti Minich.

— Másra nem emlékszem. Ja, — igazítja ki magát Pichler — az injekció helye is fájt Forgács Annának.

Halála előtt nagyon élénk volt Erdélyinél

— Hétfőn délelőtt látta a beteget?

— Nem láttam, csak délután. Ágyban feküdt, tükör volt a kezében, az ajkán levő sebet vizsgálta és örömmel állapította meg, hogy a sebek már gyógyuló-

télben vannak.

— Vidám vagy levert volt?

— Nem, nagyon élénk volt.

— Tapasztalt nála valami összeesést, kollapszust, vagy erre mutató jelenséget?

— Nem, sőt ennek éppen az ellenkezőjét láttam rajta.

— Szerdán hány órakor érkezett Forgács Anna

Erdélyi kíváncsi volt, hogyan halhatott meg felesége?

— Az orvos ilyen esetekben mindig megkérdezi, hogy érezte magát a beteg az előző napon és milyen körülmények között állott be a halál. Megtette ezt?

— Ellenkezőleg,

tőlem kérdezte Erdélyi, hogy miképpen halhatott meg az asszony?

— Nem kérdezte meg, hogy keddről-szerdára virradó éjjel milyen volt az állapota?

— Sajnos, nem. Erdélyi és Gáldy megkérdezte, mit gondolok, könnyű halállal halt-e meg.

— A hullavizsgálat alkalmával nem találta, hogy az ágy nedves?

— Nem.

A védő: Forgács Anna panaszkodott önnek, hogy a zuhanás közben megsértették az ágak? Látott ön ilyen sérüléseket, amelyeket az ág okozhatott?

— A nyakon nem láttam ilyen sérülést, különösen pedig nem láttam a nyak jobb oldalán.

A védő: Ön azt mondja az egyik jegyzőkönyvben, hogy amikor utóbb látta ezeket a bizonyos stráfokat, akkor azok már erősebbek voltak. Mikor látta tehát előbb a stráfokat?

— Mint már mondtam, először a halál után vettem észre a csikokat.

— Szóval az első halottszemlén már látta?

— Igen, meg is kérdeztem Erdélyit, hogy mit jelentsen ez.

A májusi mérgezést Erdélyi magánügyének tekintette dr. Pichler

— Igen, erről már vallott, Forgács Anna elmesélte önnek a májusi mérgezést és azt mondta, hogy akkor négy morfiuminjekciót kapott. Nem tűnt ez fel önnek, hiszen az orvosok mérgezésnél nem szoktak morfium injekciót adni?

— Kérem, én láttam, hogy

Forgács Anna és férje igen tartózkodóan viselkedtek, amikor ez a kérdés szóba került és nem tartottam szükségesnek, hogy magánügyükbe beavatkozzam.

— Én nem érzelmi momentumokat kérdeztem — mondja a védő — hanem tényeket.

— Tény az — mondja az orvos — hogy

a házaspár engem valószínűleg tévesen informált.

Én csak azt tudom, hogy Forgács Anna félt minden erőhatásu orvosságtól. Ezt ismételtén mondtam nekem és mindig arra hivatkozott, hogy a májusi eset miatt fél.

— Ha rothadás van jelen — hangzik a védő következő kérdése — elszáradhat-e, pergamentszerűvé válhatik-e a bőr?

— Nem, ellenkezőleg, pépszerű lesz a bőr.

— Szóval a kiszáradás nem járhat együtt a rothadási folyamattal? — kérdezi a védő.

— De igen.

— Tehát — folytatja a védő — akkor ellentmondás van az előbbi megállapítás és a mostani megállapítás között.

A míflstatti orvos feleleteinek mindegyike — vád

— Nem — mondja Pichler — én most csak egy általánosító kérdésre egy általános választ adtam. Ha valamilyen speciális kérdést tesznek fel, erre speciálisan fogok felelni.

— A bőr pergamentszerűségét horzsolások, sérülések ugyanúgy okozhatják, mint a nyomogatás?

— Itt minden esetben csak arról van szó, hogy külső sérülés következtében, legyen az bármilyen természetű, a nedvek eltávoznak a szövetekről a területéről.

— Ha valaki tehát egy hullát röviddel az elhalálozás után kézzel, ruhával vagy más szilárd tárggyal megnyom, meghorzosol, ilyen barázdák vagy stráfok keletkezhetnek rajta?

szobájába?

— Kettő és félhárom között.

— Hogyan vizsgálta meg a halottat?

— A takarót levettem róla — mondja Pichler.

— Levetkőztette és megvizsgálta?

— A feje bubjától a lába hegyéig mindent megvizsgáltam.

— Ki vetkőztette le Forgács Annát?

— Levetkőztették, de hogy ki, azt már nem tudnam megmondani.

— És ki volt jelen?

— Erdélyi és dr. Gáldy.

— Merev volt a holttest?

— Nem.

— Hullafoltokat észlelt rajta?

— Nem. Sőt még a a hátán sem voltak foltok.

— Az arc duzzadt vagy összeesett volt?

— Kérem, az arcon semmiféle változást nem tapasztaltam a hétfői állapottal szemben.

— Miben nyilvánult meg a nyak jobb oldalán lévő bőrelváltozás, ami önnek feltűnt?

— Mint egy határozatlan szélű bőrelváltozás tűnt fel nekem és a bőr anyaga azon a helyen teljesen puha volt.

— Nem — feleli Pichler.

Az áldozatnak még életben kell lennie, amikor ezek a külső erőszakosságok érik, hogy a nyakon ilyenformájú barázdák keletkezhesse- nek, mint amilyeneket Forgács Anna nyakán találtunk.

— A tudomány szerint majdnem lehetetlen felfedezni, hogy az ilyen elváltozások pontosan mikor keletkeztek, a halál előtt vagy a halál után-e. Hogyan magyarázza az ön külön teóriáját — teszi fel a kérdést a védő.

— A halál után bekövetkezett sérüléseket a boncolás alkalmával meg lehet különböztetni a halál előtt bekövetkezett sérülésektől. Forgács Anna hullájáról boncolásakor megállapítottuk, hogy a kötőszöveten vérzés volt, megállapítottuk, hogy az izomzatban is vérzés volt. Ezek a jelek pedig arra mutatnak, hogy az elváltozások még életében történtek.

— De a boncjegyzőkönyvben minderről egy szó sincs — veti ellen a védő.

— Óh ja!

— Hát miből magyarázza meg a következőket? Klagenfurtban, ahol az Önök véleményét felülvizsgálták, megállapították, hogy a tüdő, a szív koszoruerel és a pajzsmirigy nem voltak felvágva. Honnan vették tehát önök az ezekre a szervekre vonatkozó következtetéseiket? Miért nem vágták fel önök a tüdőt?

— Hiszen a tüdőt felvágtuk?!

— De Klagenfurtban megállapították, hogy nincs felvágva a tüdő.

— A jegyzőkönyvben azonban meg kell lenni, hogy igenis felvágtuk.

— Itt van az az ur — mondja a védő, — aki a klagenfurti orvosokkal együtt konstatálta ezt, sőt arról is diskuráltak Klagenfurtban, hogy a hirtelen halálra vonatkozó következtetések egészen hézagosak, mert a szív koszoruerel nincsenek felvágva.

— Az lehetséges, hogy a szív koszoruerelket nem vágtuk fel.

— Ez éppen az orvos urra azért fontos, — jegyzi meg a védő — mert

a tanu ur dobta be itt a tárgyaláson először az idegsokkot, mint halálokat.

Pichler nevet.

— Az artéria cordalla az ilyen halálok magyarázásánál nem jöhet tekintetbe.

— Hétfőn porokat irt ön Forgács Annának? — hangzik a védő következő kérdése Pichlerhez.

— Ez nem igaz.

— Hát mikor irt?

— A zuhanás után soha.

— Hát azokat a tablettákat, amelyekről említést tett, mikor rendelte?

— A hoba-tablettákat még júliusban irtam fel.

— A gyógyszerész azt vallotta, hogy ön valami porokat is irt fel és a receptet Erdélyi bemutatva. Erre nem emlékszik?

— Ez nem igaz. Még veramont sem fogadott el Forgács Anna és én nem irtam fel neki semmit.

— Keddén veramont irt fel Erdélyinek!

— Már hétfőn.

A védő és a tanu között egyre élesebb lesz a beszélés.

— Az orvos részére van-e előírás, hogy fel kell irtani az adagot?

— Megkérdeztem Erdélyit, hogy milyen adagokban akarja bevenni a gyógyszert.

— Nem ezt kérdezem. Azt kérdezem, Ausztriában van-e olyan szabály, hogy veszélyes recepteknél fel kell irtani az adagolást?

— Igen, ez elő van írva.

— Hátha ön tudta — folytatta a védő kérdéseit — hogy Forgács Anna maga is veszedelmesnek tartja ezt a gyógyszert s fél tőle, miért nem figyelmeztette ön Erdélyit, hogy vigyázzon, nehogy más kezébe kerüljön ez a gyógyszer?

— Örülök, hogy válaszolhatok erre a kérdésre és

1923-ban ismerte meg Forgács Annát, aki később a menyasszonya lett. Egy nap a Drechslerben adott Annának randevut és amikor odament, Annát egy ismeretlen emberrel találta és úgy látszott, hogy hevesen vitatkoztak. Amikor ő bement, az ismeretlen gyorsan eltávozott és autobusszal elment. Anna ekkor elmondta, hogy Erdélyi volt az illető és hogy Erdélyi azt mondta neki, hogy ha lehet Braun szeretője, akkor legyen az övé is. Emiatt Braun másnap provokálta Erdélyit és a párbajt meg is vívták. Elmondja még a tanu, hogy két évi ismeretségük alatt Anna soha sem vett be orvosságot és még aszpirint sem volt hajlandó bevenni. A májusi mérgezés után találkozott Annával és kérdezte tőle, hogy mi történt. Ekkor ő a következőket mesélte el:

»Száz pengőt kapsz, ha beveszed...»

»Vasárnap délután születémmel voltunk Bélával. Kártyáztunk és nekem nagyon jó kedvem volt. Amikor hazamentünk, Béla azt mondta, hogy nagyon örül, hogy olyan jó kedvem van és szeretné, ha a jó kedvet meg tudnánk őrizni.»

»Nézd édes Annám, olyan vidám és jókedvű voltál ma délután, olyan jó volna, ha ezt állandóan meg lehetne tartani.»

Ha beveszed ezt az orvosságot, mind'g jókedved lesz.»

En vonakodtam bevenni az orvosságot, de

ő száz pengőt ígért, mire bevettem.

— Azután azt kérdeztem — folytatja a tanu, hogy mitől kapta a mérgezést, mire azt válaszolta:

»Ugyilátszik, rossz volt az orvosság.»

Az elnök az iratok közül felmutat egy cédulát, amelyen a következők vannak:

Végrendelet: Ne hangozzanak fel, sajtó elhatározásomból tettem, amit tettem. Az életben mindig a szépet kerestem.

— Ezt Anna adta nekem — mondja a tanu — de nem volt komoly dolog, sokszor csinált ilyen vicceket.

A védő kérdéseire elmondja a tanu, hogy Anna annyira volt excentrikus, mint a többi fiatal színész-nő és nem tud arról, hogy izgatószereteket használt volna.

Amikor az elnök Erdélyit kérdezi, hogy mi a megjegyzése a vallomásra, Erdélyi, mint legfontosabbat, a következőt mondja:

— Ön azt mondja, hogy amikor a Drechsler előtt találkoztunk, felugrottam az autóbussra. Ezzel azt akarja mondani, hogy megütöttem? — kérdi paprikavörösen Erdélyi.

Az ügyész: Erre nem vagyunk kíváncsiak.

Az elnök erőlyesen rendretasítja Erdélyit a komolytalan kérdés miatt, majd a tanu vallomására megesketik.

Színésznő és újságíró

A következő tanu Rákosi Pálné Balla Zsuzsi színésznő, aki Forgács Annával együtt játszott a *Belvárosi Színházban*. Elmondja, hogy egyszer előadás előtt kimentek a színpadon levő kábelölyukhoz, kitékintettek és ekkor Anna hirtelen elfehéredett, összerizkódott és kijelentette, hogy nem mer kimenni. Azt mondta, hogy egy ember van ott, akitől fél. Ez az ember Erdélyi volt. Anna szívdobogást kapott és sirt. Később Erdélyi feljött és együtt mentek el. Erdélyi és Anna mint házastársak sokat veszekedtek és verekedtek, Anna sokszor mutogatta testén a kék foltokat. A házasságot a tanu nem tartotta komolyknak.

Erdélyi: Tud arról, hogy Annának tériszonya volt?

— Nem.

Az ügyész: Tudja-e, hogy Anna öltözőjében mérceket és orvosságot tartott.

— Nem tudom — mondja határozottan a tanu.

A következő tanu Nadányi Pál újságíró, aki elmondja, hogy Erdélyi nyegle modoru ember volt.

Forgács Annával találkozott a májusi mérgezés után, megkérdezte, hogy mi történt és Anna azt válaszolta, hogy gyógyszermérgezést kapott.

Házasság hitelre

Klein Andor gazdálkodó a Papagáj előtti verekedést mondja el, majd kijelenti, hogy először vele közölte Erdélyi a Neigerben, hogy feleségül veszi Forgács Annát és nyomban kölcsön is kért a házasságra ezer pengőt. A májusi mérgezés napján Erdélyi este vidáman jött a vendéglőbe és hívta őt billiárdozni.

A tárgyalás ezzel véget ért.

det csak hosszú idő múlva szakította meg Meskó Zoltán közbeszólása:

— Ha a nemzet megválasztja, akkor már nem trónbitorló!

A kitörő láрма elnyomta Meskó Zoltán további szavait.

Grieger végül arról beszélt, hogy a parlamentárizmus Európában sok országában rombadőlt és a magyar parlamentárizmus is beteg, nincs kapcsolata az élettel. Hangsúlyozta, hogy a házszabályvizícióra nincs szükség és végül kijelentette, hogy a házszabályok és a titkos választójog között igenis junktim van.

A Ruhrvidéki vasművekben megkezdődött a munka

Severing birodalmi belügyminiszter csak a jövő héten hozza meg döntését a munkásság és a munkaadók konfliktusában

Bohumból jelentik: A vasiparban hetek óta tartó bérharc befejezéséhez közeledik.

Kedd reggel a Ruhrvidéken a vasművek legnagyobb részében megkezdődött a munka.

A gyárak közötti erővel látnak a termeléshez és nem

Severing német birodalmi belügyminiszter, aki a vasiparban a megegyezést közvetíti

tartják be a vasárnapi és ünnepnapok munkaszünetet sem, hogy behozzák az öthetes üzemszünet által előállt termelési hiányt.

Severing birodalmi belügyminiszter, a vasipari konfliktus döntőbírája, hétfőn este tárgyalta a munkaadók megbízottaival és szerdán visszatért Berlinbe, hogy a kormánynak referáljon a tárgyalások eredményéről. A munkások megbízottaival a belügyminiszter csak a hét végén kezd tárgyalni, úgyhogy

Severing belügyminiszter döntését csak a jövő héten fogja meghozni a vasipari konfliktus ügyében

A csehszlovák tartományi választások feltűnő eredménye

A kormány 300.000 szavazattal kapott kevesebbet, mint az ellenzék

Prágából jelentik: A tartományi és községi képviselőtestületi választások eredménye hivatalosan még nem ismeretes, de már az eddig beérkezett jelentésekből is kétségtelen, hogy a kormány többségét alkotó pártok háromszázezer szavazattal kevesebbet kaptak, mint az ellenzék.

Nyilvánvaló tehát, hogy a kormány már legközelebbi dialektikusan fog kezesülni és ki fog maradni a miniszteriumból a cseh és a szlovák néppárt képviselője. Sramek, aki jelenleg a beteg miniszterelnök helyettese, kénytelen lesz kiválni a kormányból, de még súlyosabb következményekkel fog járni a szlovák néppárt letörése, amely szavazóinak harminc százalékát elvesztette. Máris beszélnek politikai körökben arról, hogy Hüanka pártjával együtt ellenzékbe fog vonulni.

Sztrájkba léptek a zagrebi egyetemi hallgatók

Letartóztatták a Narodni Val főszerkesztőjét

Zagrebból jelentik: Zagreb újból a hétköznapi dolgozó város képét mutatja. A fekete lobogókat, miután a parasztpárt kommunikéje szerint a gyász hétfő este nyolc órakor megszűnt, bevonták a házak homlokzatáról. A rendőrség megszokott és rendszeres felszerelésében jelent meg az utcákon és csak éjszaka láthatók puska és szuronyos rendőrfőnökök. Kedden semmi jelentős politikai esemény nem történt Zagrebban és a politikai körök figyelmét most a diákság magatartása foglalja le.

A zagrebi rendőrség az egyetemi hallgatók ultimátumára, amelyben azt követelték, hogy a rendőrség haladéktalanul helyezze szabaddá a szombati tüntetésekkel kapcsolatban letartóztatott diákokat, hétfőn este azt a választ adta, hogy a kérelmet elutasítja. A felsőiskolai hallgatók ezért kedd délelőttre az egyetemre diákgyűlést hívtak egybe, amelyen a legerélyesebben tiltakoztak a rendőrség intézkedése ellen és több

felszólalás után elhatározták, hogy a zagrebi egyetemi és főiskolai hallgatók sztrájkba lépnek.

A sztrájkot a gyűlés után nyomban kihírdették és fél óra alatt minden diák elhagyta az iskolai épületeket. Csak az orvosi fakultáson maradt benn néhány egyetemi hallgató, akik résztvettek dr. Zarnik orvosprofesszor előadásán. Amikor a diákok erről értesültek, egy nagyobb csoport bevonult az előadóterembe és a diákokat kizavarták. Egyéb incidens nem történt.

Nagy feltűnést keltett zagrebi politikai körökben, hogy az államügyészség rendelkezése a zagrebi rendőrség kedden délután újból letartóztatta a Narodni Val főszerkesztőjét, Devesics Kresimir újságírót. Az újságíró kedden délután két kollégája társaságában a szerkesztőségbe igyekezett, amikor a Paraszt Otthon előtt egy detektív lépett mellé és felmutatva az államügyészség leartóztatási parancsát, felszólította, hogy kövesse az ügyészségre.

Izgalmak a magyar képviselőházban a királykérdés felvetése miatt

Vihar Albrecht főherceg állítólagos nyilatkozata körül

Budapestről jelentik: A magyar képviselőház keddi ülésén a házszabályrevízió vitája során nagy izgalmat idézett elő Györki Imre szociáldemokrata képviselő felszólalása. Györki beszédében élesen támadta a házszabályrevízió javaslatát, majd így folytatta:

— Rejtett céljai vannak a kormánynak, amiért most meg akarja bénítani a Ház munkaképességét és amiért guzsha köti a Ház szólásszabadságát.

— A kormány a királykérdést akarja mindenáron megoldani.

Hiába tagadta a miniszterelnök a sajtóban és a 33-as bizottság tárgyalásai során, hiába mondta fölényes hangon, hogy házszabályrevízióval nem lehet trónt építeni,

az ország tisztában van az eseményekkel és nagyon jól tudja, hogy a királykérdés megoldása küszöbön áll.

Propper Sándor: Albrecht kikottyantotta Debrecenben.

Györki Imre: Egy Habsburg-csemete, aki megint végigjárja az országot, mint királyjelölt s aki nem is borközi állapotban,

negyven tagu társaságban jelentette ki Debrecenben, hogy két éven belül királyja lesz ennek az országnak.

Borbély-Maczkó Emil: Nem mondotta.

Ugron Gábor: Négy esztendeje mást sem csinál! Nagy vihar.

Györki Imre: Azt mondotta a miniszterelnök, hogy nem lehet házszabályrevízióval megoldani a királykérdést. Amde a szólásszabadság korlátozása, guzsbakötése, a sajtószabadság megnyirbálása alkalmas arra, hogy a Házat szavazógéppé süllyesszék és ennek segítségével lehet királyt is válsztani.

Berkó Gyula: Nincs többsége a Házban a királyjelöltnek!

Györki beszéde után Grieger Miklós keresztény gazdasági párti papképviselő a Györki által Albrechtra vonatkozólag tett kijelentésekbe kapcsolódva hangsúlyozta, hogy sokkal okosabb embernek tartja Bethlent, semhogy a királykérdést házszabályrevízióval kívánja megoldani és nem hiszi, hogy a debreceni nyilatkozat ama fiatalember ajkáról elhangzott volna.

Bródi Ernő: Szavahihető tanuk bizonyítják! (Zaj és ellentmondások a jobboldalon.)

Grieger Miklós: Ha mégis elhangzott volna, akkor csak azt mondhatjuk,

nagyon sokan vagyunk, akik Albrechet trónbitorlóknak tartanók és olyan elbánásban részesítenők, amely mint trónbitorlót megilleti. Nagy csend fogadta ezeket a szavakat és a csen

Az új üzleti évre szükséges
**ÜZLETI
 KÖNYVEKET**
 már most rendelje meg a
Minerva nyomda r. t.-nál
 Subotica

TÖZSDE

Zürich, dec. 4. (Zárlat.) Beograd 9.1262, Páris 20.29, London 25.1775, Newyork 519.05, Brüsszel 72.15, Milanó 27.165, Madrid 83.80, Amsterdam 208.50, Berlin 123.70, Bécs 73, Szófia 3.75, Prága 15.38, Varsó 58.20, Budapest 90.53, Bukarest 3.06.

Zagreb, dec. 4. (Zárlat.) Páris 221.24—223.29, London 275.52—276.32, Newyork 56.78—56.98, Brüsszel 788.94—792.94, Zürich 10.9410—10.9710, Milanó 296.72—298.72, Amsterdam 22.8150—22.8750, Bécs 798.21—801.21, Prága 168.18—168.98, Budapest 990.52—993.52.

Budapesti gabonátözsde, dec. 4. Határidőüzlet: Buza márciusra 26.28—26.50, zárlat 26.28—26.38, májusra 27.12—27.30, zárlat 27.12—27.14. Rozs márciusra 24.72—25, zárlat 24.70—24.72, májusra 25.22—25.42, zárlat 25.20—25.22. Tengeri májusra 28.38—28.48, zárlat 28.38—28.46, júliusra 28.60—28.74, zárlat 28.60—28.62. Készárúpiac: buza 24.95—25.95, rozs 23—23.10, takarmányárpa 25.10—25.70, sörárpa 26.50—28.50, köles 25.75—26.50, repce 45.50—46, tengeri 31—31.50, zab 25.25—26, korpa 18.50—18.75.

Chicago terménnytözsde, dec. 4. Középfolyamok (zárójelben az előző napi zárlat). Buza december (116 háromnyolcad) 116 háromnyolcad, március (120 háromnyolcad) 120 és fél, május (123 és fél) 123 háromnyolcad. Tengeri december (85 egynegyed) 84 háromnyolcad, március (88 háromnyolcad) 87 háromnyolcad, május (91 egynegyed) 90 háromnyolcad. Zab december (47 háromnyolcad) 47 háromnyolcad, március (48 egynyolcad), május (48 ötnyolcad). Rozs december (100 és fél) 100 egynegyed, március (105 háromnyolcad) 105 háromnyolcad, május (108 és fél).

Winnipeg terménnytözsde, dec. 4. Középfolyamok: Buza december (116 és fél) 117, május (123 ötnyolcad) 123 és fél, július (125 és fél) 125 háromnyolcad.

Liverpool terménnytözsde, dec. 4. (Zárlat.) Buza december (9 sh. 0 háromnegyed d.) 9 sh. 0 egynyolcad d, március (9 sh. 2 ötnyolcad d.) 9 sh. 1 háromnegyed d, május (9 sh. 3 d.) 9 sh. 2 egynegyed d.

Bécsi sertésvásár, dec. 4. (Josef Saborsky & Söhne, Wien, St. Marx jelentése.) Felhajtás: zsirsértés 3656, hussértés 11.902, jugoszláviai eredetű 2482. Árak: prima urasági S. 2.35—2.40, kivételesen 2.45, szedett sertés 1.90—2.25, kivételesen 2.30, öreg sertés 2.00—2.10, hussértés 1.60—2.15. Irányzat zsirsértésnél élénk, hussértésnél lanya.

HIREK

Emléksorok

Édes fatallány. Milyen hívő szemmel bámulsz ebbe a régi világba. Neked itt még minden új. Az évezredek csillagok tizenhat évszék. Akár te. Ugy mozog az ég alatt, mint egy frissen pingált lakásban, mely még ragad és illatos a kék festéktől. Mi már ismerjük ezt a lakást, Nemeskürá kőkötőkünk belőle. Nem mintha nem tetszenék, vagy jobbat-sebbit tudnánk helyette. De hát főmondott a háziúr.

Firenzéhez közel, sötét este hirtelen megállott száz kilométeres sebességgel vágató gyorsvasútom, mert a korong tilosot jelzett. Fűkém kivilágított abakát a völgyben levő órház elé került, úgyhogy a fényesüléstől-köze-ről vehetem szemügyre a bakter családját. Hét-nyolc gyermek zivajgott az órház előtt, az egyik kenyeret, a másik meggyet majszolt, középtűt pedig az anya ült lenyuzva a sok szoptatástól, mint egy Boticelli madonna s mellére ölelte egy csecsemőjét, aki dözsölt a tején. Bámulták a vonatot. Nyilván ritkán álhatott meg éppen itten. Tekintetünk találkoztak. Egy-egy szót kiáltottam oda a kicsinyeknek, azok feleltek, narancsot is dobtam nekik, aztán pár perc múlva tovább robtogtunk. Évekkel ezelőtt történt ez. De azóta gyakran gondolok rájuk s arra, milyen véletlenül mulik találkozásunk, ismerettségünk és életünk. Vajjon ékek-e én így öbennük?

Eltévedtem. Olykor ez is megcsik. Olvasok a vilámban, az kifelé röpit a kültelkekre s mire könyvből fölpillantok, olyan házasok között zakatolunk, melyek idegenebbek, mint egy külföldi necc. Tegnap a földalattiból szálltam ki estefelé, az Oktogon-téren. Egyszerre nem tudtam tájékozódni, egyszerre nem tudtam, merre van le és föl, jobb és bal. A körutak furesán (megfordítva) futottak. Öntudatosan nem akartam fölcusadni ebből a kellemes zsidódságból, ide-oda járkáltam. Soha olyan szépnem nem éreztem még a várost, melyben lakom. Friss szemmel szemlélttem. Hasonló élményben van annak is része, aki délután mély álmából ébred, vagy váratlanul egy tükörben látja meg idegenszerű, eddig nem is sejtett, valódi ar-

cát. Ilyenkor a meztelen valóság mered ránk s esodákozunk azon, hogy a földön vagyunk. Aki eltéved itten, az megérkezik valahová.

Nyáron, a vidéken elmentem egy grófi kastélyba, hogy megtekintsem a képtárat. Az öreg gróf meg a grófné már évekkal ezelőtt elköltözött erről a világról. Kastélyuk le volt zárva, örökösök pörlekedtek rajta. Engem a komornyik kalauzolt. Főnn az emelet sarkán benyitottam egy udvari szobába. Fekete, gránátpiros bársonyszékben ült egy százéves leány, fekete selyem ruhában, szalagos, fekete szalmakalappal. Amikor beléptem, suhogva rebent föl, mint egy bagoly, rámbámult tágranyilt szemével, Molypillék röpködtek körötte. »Monsieur«, üdvözölt vékony, krptárból jövő hangon. »Mademoiselle«, feleltem neki és meghajoltam. Ő volt a boldogult grófné francia kisasszonya. A grófné végrendeletileg úgy intézkedett felőle, hogy holta napjáig kap majd náluk lakást és ételmelet. A társalkodónő, minthogy elhaltak a hozzátartozói, ott maradt. Most várt, semmit se mivelve, nyugodtan, utrakészen. Várta, hogy meghaljon.

Kosztolányi Dezső

VÁROSI SZÍNHÁZ. Vasárnap, december 9-ikén délelőtt 11 órakor matiné és divatrevü: A divat fejlődése az ókortól napjainkig. Előadás vetített képekkel. Tartják: Solymos Bea irónő és Sava Rajković festőművész, utána mannequinok felvonulása.

LIFKA. Csütörtöktől vasárnapig Dolores Del Rio ezidei első világattrakciójának ünnepélyes bemutatója: Ramona, szerelmi játék hat fel, Ramona dalbetéjtét éneklí Veracín beogradi operaénekes. Rendes helyárak. Előadások 4, 6 és fél 9 órakor.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint lényegtelen hőváltozással egyelőre még sok helyütt csapadékkal, később csapadék szűnése várható.

— A bácskai görögkeleti püspökség konzisztóriumának ülése. A bácskai görögkeleti püspökség konzisztóriumának december 6-ikán Noviszadon ülést tart. Az ülésen a szubotica egyházmegye részéről Manojlovics Dusán főispán vesz részt. A konzisztórium ülésén Csirics Irinej bácskai pravoszláv püspök fog elnökölni.

— A svéd király nemzeti ajándéka. Stockholm-ból jelentik: Hetvenedik születésnapjára a svéd királynak a svéd nép nemzeti ajándékot gyűjtött, amelyet az agg király a rákbetegség leküzdésére létesített alapítványának adományozott. A tudományos bizottság, amely az alapot kezeli, a király intencióinak megfelelőleg a születésnap ajándékából elsősorban hat gram rádiumot vásárolt egy brüsszeli cégtől több mint egymillió svéd koronáért. Eddig mindössze 3.4 gram rádiumot vót Svédországnak és most ez a mennyiség majdnem megháromszorozódott. A vásárt svéd szakértők nagyon kedvezőnek tartják.

— Brazília nemzeti gyászja. Londonból jelentik: A brazil kormány nemzeti gyászt rendelt el a repülőkatasztrófa miatt, amelynek halottai között a brazilai képviselőház három kiváló tagja van. Rio de Janeiróból jelentik, hogy a repülőgépet a szerencsétlenül járt társaság azért bérelte, hogy élébe utazzék az Európából hazatérő Santos Dumontnak. Mind a tíz utas és a sofőr is szörnyet halt. Az áldozatok között van a három képviselőn kívül a demokrata párt két vezére, egy hírlapíró és Amaury Medeiros egyetemi orvostanár, akinek neve európai tudományos körökben is ismert.

— A pálinka fogyasztási adója. Beogradból jelentik: Egyes prékói radikális párti képviselők akcióit indítottak, hogy a pálinka fogyasztási adóját terjesztsék ki Szerbiára is. Az akció megindítóit nemcsak az adókiégnyelés szempontjaira hivatkoznak, hanem arra is, hogy ezáltal hetven millió dinár jövedelemre tenne szert az állam.

— A nagy havazás miatt beszüntették a forgalmat az arlbergi vasútvonalon. Innsbruckból jelentik: Az arlbergi vasútvonalon az állandó havazás és a lavina-veszély miatt beszüntették a forgalmat. Hétfőn hatalmas lavina zúdult Langen állomásra és rombadöntötte a raktárépületet, betemetett több teherkocsit és teljesen előntötte a pályatestet. Középeurópa leghiresebb hegyi vasútvonalán, a Mitemwaldbahnon is beszüntették a forgalmat a heves havazás és lavina-veszedelem miatt.

— Az örült asszony anyagiilkossága. Prágából jelentik: Warnsdorf környékén egy kis helységben Elstner Mária negyvenéves özvegyasszony, aki együtt élt nyolcvannégy éves anyjával, megörült és szörnyű módon ölte meg a magával tehetetlen öregasszonyt. Mikor észrevették a szomszédok a véres tettet, a gyilkos asszony a holttest mellett térdelve imádkozott. Az első tekintetre látszott, hogy megörült. Azt mondta, hogy rajongással szerette anyját és isteni sugallat parancsolta, hogy megölje őt. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy az öregasszonyt a leánya előbb megfojtotta, aztán több késszurást ejtett a mellén s végül kiharapta a nyelvét.

— Betörés Bezdánban. Bezdánból jelentik: Folk Mihály földműves lakását ismeretlen tettesek feltörték és a szekrényben talált tizenhatezer dinárt elvitték. A csendőrség megindította a nyomozást.

BALTIC „K-24“
legujabb a rádió-téren!

— Halálos szerencsétlenség Titelen. Teleről jelentik: Krasznik Antal szerencsétlenség mázolósegéd néhány nappal ezelőtt Titelre jött munkát keresni. Vasárnap fel is fogadták a titeli hid építési munkálataihoz. Krasznik Janosevics Dusán vállalkozóval kiment a Tisza-hidhoz, hogy a helyszínen vegye át az instrukciókat. A szerencsétlen ember eközben egy vízbenyúló deszkára állt, amely felbillent és Krasznik beleesett a folyóba. A mázolósegédet nyomban elsodorták a hullámok. Holttestét még nem találták meg.

— Mérgezett hintőpor súlyos csecsemőbetegséget okozott. Madridból jelentik: Santander városában, sőt a környékbeli falvakban is egy idő óta ismeretlen gyermekbetegség rémitette meg a lakosságot és az orvosok tanácstalanul állottak a bajjal szemben, amely csecsemők között lépett fel. A betegség súlyos bőrküüésekben nyilvánul meg és több halálesetet idézett elő. Végre kiderült, hogy nincs szó járványról, hanem hintőpor okozta a sűrű megbetegedéseket. Ezt a hintőport egy santanderi drogéria állította elő és a vegyvizsgálat kimutatta, hogy vétkes gondatlanság következtében arzénport kevert belé.

— Halott a hálókosiban. Zagrebból jelentik: A szpliti gyorsvonat hálókosijának ellenőre kedden jelentette, hogy az egyik hálófülke utasát holtan találta ágyában. A rendőrségi vizsgálat megállapította, hogy az illetőt Dvornik Antalnak hívják és szpliti kereskedő. Az utitársak tanvallomása szerint a szerencsétlen ember egész uton heves fejfájásról panaszkodott és éjfél tájban vonult vissza a hálófülkébe. Valószínűnek tartják, hogy szívizélhűdés ölte meg a kereskedőt. A holttestet a zagrebi központi temető hullaházába szállították.

A száj- és garatüreg
az a veszélyes rész, melyen át a kór kózik a szervezetbe
és a beteg óra ezidek ezek a kórokozók a rom-
bító hatással, amelyek a nyál, az elfűtött és a többi
veszélyes anyagok b tejszót és kókót okozni, leghatásos-
abban a megelőzés.

Dr. WANDER-féle
ANACOT-PASTILLÁK

7

— Sikkasztásért elfűtötek egy volt aljegyzőt. Szomborból jelentik: A szombori törvényszék Vojvodics-tanácsa hétfőn tárgyalta a hivatali sikkasztással és okirathamítással vádolt Sztanojevics Iván volt drázi aljegyző bünyjét. A 28 éves aljegyző még 1920-ban jött Jugoszláviába a magyarországi Batonyáról, ahol kereskedősegéd volt, de itt összeköttetései után kinevezték Drázsra aljegyzőnek. Ez év február havában Burján József 570 dinárt, Varga Sándorné 500 dinárt fizetett a drázi községhez az aljegyzőnek, amely összeget a szombori tartományi árvaszékhöz kellett volna beküldeni, de az aljegyző a pénzt saját céljaira fordította. A vád szerint ezenkívül Sztanojevics a hatinai postahivatal által Ilasev Pál drázi gazdálkodó részére a drázi községhez kézbítés végett küldött 4330 dinár tartalmú pénzeslevelet is elulajdonította és az átvételi elismervény alá Ilasev nevet hamisította. A tárgyaláson a vádolt tagadta, hogy a pénzeslevelet ő vette volna át és a kihallgatott két írásszakértő szerint a vétiv aláírása nem azonos az aljegyző írásával. A bíróság dr. Krecsarevics Sándor védőbeszéde után kétrédbeli sikkasztás büntetésben mondotta ki bűnösnek a vádoltat és nyolc havit fogházra ítélte. A pénzeslevél elsikkasztása és az okirathamítás vádjá alól felmentették Sztanojevicset. Az ítéletben az ügyész és a vádolt megnyugodott.

Nézzon a tükörbe!

és ha azt látja, hogy arca gondozásra szorul, úgy használja a
Kovács-féle
Nagyenyedi Arckenőcsöt
és Borax-szappant
Kapható mindenütt. - Felhasználás nagyban és kicsinyben
DROGERIA HERCL SUBOTICA
HOTEL BEGRADRAL SZEMBEN

— Tovább folyik a harc Berlinben az orosz műkincsekért. Berlinből jelentik: A Lepke-féle ismert műkereskedés nemrég aukcióra bocsátotta az orosz szovjetkormány által lefoglalt műkincseket, amelyek közül azonban Berlinben élő orosz emigráns arisztokraták több tárgyra igényt tartottak és kieszközték, hogy a bíróság felüggesszette az árverést. A felüggessző végzés ellen a Lepke-műkereskedés előterjesztéssel élt, amely most foglalkoztatta a bíróságot. Az oroszok egyik jogi képviselője arra hivatkozott, hogy a cég nem tudja igazolni, miképpen jutott az orosz állam a műtárgyak birtokába. Két szovjetrendelettel lehet szó. Az első azonban csak lajstromozását rendeli el a műtárgyaknak, nem pedig kisajátítását és nacionalizálását is. A második rendeletet pedig csak azért bocsátották ki, hogy utólag szentesítsék a forradalmi terror cselekedeteit. Az ilyen rendeletek Oroszországon kívül nem számíthatnak elismerésre. A Lepke-cég képviselője ezzel szemben kijelentette, hogy az orosz emigránsoknak eskü alatt tett nyilatkozatai, amelyek alapján a bíróság elrendelte az árverés ideiglenes felüggessztését, nem felelnek meg a valóságnak. A Lepke headánya szerint ugyanis, például, hogy Csernisev herceg állítólagos tulajdonában lévő tárgyak, amelyekről eskü alatt azt vallotta, hogy a forradalom kitörésekor lakásán voltak, még 1918-ban a cár téli palotájában voltak. A jogi vitában a műtárgyak tulajdonjogáról véglegesen a birodalmi törvényszék fog dönteni, addig pedig érvényben marad az aukció folytatását felüggessztő ideiglenes végzés.

— Súlyos vasúti szerencsétlenség Szusák közelében. Szusákról jelentik: Egy tizenöt vagonból álló tehervonat Bakar és Szusák állomások között kisiklott. A vonatnak hét kocsija ugrott ki a sínekből, a vagonok felborultak és a vonatkísérő személyzet három tagját: Bozsics Iván, Belics Szime és Pintar Iván fekezöket maguk alá temették. Mindhárom vasutat súlyos sérülésekkel szállították be a szusaki kórházba. Szusákról hivatalos bizottság szállt ki a helyszíre és megállapították, hogy a kisiklást hibás váltóállítás idézte elő. A baleset következtében a szusaki vonalon több órán át szünetelt a forgalom.

Cukorkák, bonbonok, dragsék, csokoládé, csokoládé-bonbon, szaloncukor

elismert kitűnő minőségben — olesó áron — rendkívül nagy választékban kaphatók

„BONBONNIERE“

Subotica, Rudičeva ulica 3. Gyümölcsipiac

Jöjjön el és győződjék meg ön is, nem fogja megbánni

— Wimmer Zoltán magyarországi rablógyilkos megszökött az aradi fogházból. Aradról jelentik: Az aradi ügyészségi fogházból három fegyencnek sikerült megszöknie. A fogház igazgatója, aki csak nemrégiben került a fogház élére, a módosabb foglyokat jó pénzért kivételes szabadságjogokban részesítette. Így Apfel Zoltánnak, egy többszörösen büntetett sikkasztónak megengedte, hogy egyik büntvényének felebbviteli tárgyalására elmelessen és e célból Temesvárra utazhasson fegyőröktől kísérvé. Az engedmény fejében a fogházigazgató elvette Apfel zsebóráját. Temesvárott Apfelnek sikerült olyan szerszámokat szerezni, melyekkel a fogházba való visszakisérítése után három társával együtt megkísérelte a szökést. Elfűrészték egy ablak rácsát és egymáshoz kötözött lepedők segítségével megszöktek a fogházból. A szökevények között van Wimmer Zoltán magyarországi rablógyilkos is, akinek kiadatása ügyében csak nemrég indították eljárást a magyar hatóságok és aki többször kijelentette, hogy mindenképpen meg kell szöknie, mert Magyarországon kötéltre juttatják.

— Hivatalvizsgálat a noviszadi kerületi törvényszéknél. Noviszadról jelentik: Dr. Ignjatovic Nikola, a noviszadi felebbviteli bíróság elnöke, Brankovic Bogdan titkár és Nikolic György felebbviteli bírósági főszámvéző kíséretében hétfőn megvizsgálták a noviszadi kerületi törvényszék ügymenetét és azt a legnagyobbrészt rendben találták. A felebbviteli bíróság elnöke elismerését fejezte ki dr. Belajdzsios Vladmir törvényszéki elnöknek.

— A német táncbajnok 316 óráig táncolt. Lisszabonból jelentik: A német táncbajnok, Thiel Tivadar boroszlói banktisztviselő Lisszabonban is bemutatta »művészetét.« Egyfolytában 316 óráig táncolt olyformán, hogy óránként 5 percig pihent, vagy evett, aztán folytatta a táncórületet. Szerette volna saját rekordját tulszárnyalni, amely 390 óra volt Salamancában.

— A noviszadi kórház első emeletéről leugrott egy cigány. Noviszadról jelentik: Vasárnap este hat órakor Szavics Glisa szremszkikarlovcii cigány, akit a közelmúlt napokban a noviszadi kórházban helyeztek el, egy őrizetlen pillanatban kiugrott az első emeleten levő kórterem ablakából az udvarra, ahonnan tovább akart menekülni. A szökést a kórház ápolói idejében észrevették és még az udvarban elfogták Szavicsot.

— Vakmerő rablótámadás Topola mellett. Topoláról jelentik: Topola közelében hétfőn este vakmerő rablótámadás történt. Két fiatalember a Topola és Szivác közötti országúton Bajsa közelében leütötte Kálcs Péter sziváci földbirtokost, aki a topolai vásáron seretéket adott el és a kapott pénzzel hazafelé igyekezett kocsján. A csendőrség megindította a nyomozást és megállapította, hogy Kálcsnak a vételárát a vevő egy korcsmában fizette ki, ahol igen sokan tartózkodtak. A korcsmában tartózkodhatott a két ember is, akik a rablótámadást elkövették. Kálcs Péter béresével együtt hétfőn délután indult kocsján hazafelé. Az országúton látták, hogy két suhanc követi őket. Amikor az országúton olyan helyre értek, ahol a közelben nincsenek tanyák, a két suhanc hátulról megtámadta a földbirtokost, egy vastag doronggal leütötték, úgy, hogy a vér azonnal ellepte a szerencsétlen embert. A béres, aki szintén a kocsján volt, ebben a pillanatban leugrott és Bajsa irányában sietett, hogy segítséget hozzon. A két rabló leemelte a kocsirol az eszméletlen Kálcsot és tizenháromezeröt száz dinár készpénzét elrabolták. A béres utközben néhány emberrel találkozott, akikkel visszatért a támadás színhelyére, de addigra a rablók elmenekültek. A topolai csendőrség megindította a nyomozást vakmerő rablók kézrekerítésére.

— Városi közgyűlés Noviszadon. Noviszadról jelentik: A város pénteken tartja meg december havi rendes közgyűlését. A közgyűlés napirendjén több minisztériumi döntés meghirdetésén kívül többek között a villanygyárral kötött szerződés ügye is szerepel. A város és a villanygyár közötti megegyezés jött létre, amelyet a város részéről Lakics János alpolgármester irt alá. Dr. Borota Branislav polgármesternek az az álláspontja, hogy a létrejött megállapodást a város közgyűlésének is tudomásul kell vennie és így ez az ügy most a közgyűlés elé kerül. Hasonlóképpen a közgyűlés elé kerül a Szerb Bank téglagyáranak ügye is. A jövő héten a képviselőtestület újabb közgyűlést tart, amelyen a jövő évi költségvetést tárgyalják.

— Áthelyezés. Apatinból jelentik: A bácskai főispán Kartali Ferenc szontai kataszteri ellenőrt Apatinba helyezte át ideiglenes ellenőrnek.

— Betörés Pacsiron. Ónodi János földbirtokos a napokban feljelentést tett a pacsiri csendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik este, amikor nem tartózkodott otthon, betörték házába és a szekrényt feltörve onnan négy pénztárcát vittek el, amelyekben fontos okmányok és negyvennégyezer dinár készpénz volt. A csendőrség helyszíni szemlét tartott a lakásban és megállapította, hogy a lopást csakis olyan személy követhette el, aki pontosan ismerte a körülményeket és tudta, hogy Ónodi hol tartja a pénzt. A gyaru a károsult nevelt fiára, Kovács Imre harmincéves pacsiri lakosra terelődött. A csendőrség ki akarta hallgatni Kovács Imrét, aki azonban megszökött. A pacsiri csendőrség kedden értesítette a történetről a szubotikai csendőrpárancsnokságot, amely elrendelte Kovács országos körözését.

— Közönetnyilvánítás. A Noviszadon építendő Országos Zsidó Szegény (Aggok)- és Árvaház Egyesület előkészítő bizottsága ezuton köszönetét fejezi ki Klein Sándor és dr. Klein Mátyás noviszadi lakosoknak adományukért, illetve ágyalapítványukért, melyet azon alkalomból adtak, hogy a november 8-ikán házukra lezuhant repülőgép elől szerencsésen megmenekültek. Országos Zsidó Szegény és Árvaház Noviszad, Előkészítő Bizottság.

— A szubotikai Zentljodilszka Kaszina társas vacsorája. A szubotikai Zentljodilszka Kaszina december 22-ikén, szombaton este ötszáz terítékes társasvacsorát rendez a Bunjevacska Matica helyiségében. A társasvacSORA keretében politikai összejövetel lesz, amelyre több minisztert és képviselőt is meghívunk. Résztvevőnek a vacsorán Popovics Dáka agrárreformminiszter, Sztankovics Szvetozár volt földmívelésügyi miniszter és több vajdasági képviselő.

— Eckener dr. konkurenciát kap? Hamburgból jelentik: Lübecki jelentés szerint néhány nap mulva Travemündében fölszáll egy hatalmas német repülőgép, hogy megkísérelje az óceán átrepülését. A gépet a Rohrbach-művek állítják a pilóták rendelkezésére. A start minden valószínűség szerint december 15-ikén történik meg, tekintet nélkül az időjárásra. Az ut, amely az Azori szigeteken keresztül vezet Lakehurstba, a tranzóceáni repülőutak tökéletességét és rentabilitását akarja demonstrálni s így mintegy ellenérvet jelent Eckener dr. utjához.

— Betiltották Madridban egy Nobel-díjas író darabját. Madridból jelentik: A »hivatalos« Spanyolország fel van bőszülvé a Nobel-díjnyertes Jacinto vagy igazi nevén Benavento spanyol drámaíró ellen legújabb színműve miatt, amelynek címe: Menyország és oltár. Javában készült egy madridi színház a színmű előadására, de a bemutató elmarad, mert a darabot betiltották. A drámában szerepel egy királyi pár, sok miniszter, udvari méltóság s egy jelenetben a nép is, a mese pedig akörül forog, hogy a beteg trónörökös gyógyítását az orvosokra bízzák-e vagy a színmű előadására. A színmű megjelent könyvalakban, szétkapkodták és a kritika nem fogadta osztatlan tetszéssel, de a spanyol viszonyok szempontjából nagy dolog már az is, hogy megengedték a színmű kinyomtatását és a sajtókritikát sem cenzurálták. Nemrég került színre Benavento egy korábbi darabja, a Pepa Doncel és sorozatos előadásban játsszák Madridban, noha a hivatalos és a klerikális sajtó lehurrogta. Érthető a feltűnés tehát, amit az keltett, hogy Primo de Rivera tábornok miniszterelnök vasárnap megnézte a Pepa Doncel-t.

A szó- és garatüreg fertőzlenítésére, spanyolnátha, torokgyulladás és meghülés elleni védekezésül

Panflavin-pasztillák.

Minden fertőző belegység ellen egész sejtatos hatást váltanak ki. Minden gyógyszerárban kaphatók.

— Levágta az apja orrát. Bihácsról jelentik: Érdekes bűnügyet tárgyalt legutóbb a biháci törvényszék. Burszács Jován gazdálkodó összeveszett fiával, Burszács Gyuróval. Az apa egy doronggal vállonsujtotta fiát, mire az kést rántott és levágta az öreg Burszács orrát. Mindketten a vádlottak padjára kerültek és a törvényszék az apát két napi, a fiát pedig három heti elzárásra ítélte. Az ítéletben mindkét vádlott megnyugodott.

— Kizárták a szubotikai horvát parasztpártból az elégedetlen tagokat. A szubotikai horvát parasztpárt vezetősége ellen, mint megirtuk, a párt egy elégedetlenkedő csoportja, amelynek élén dr. Doljanin István ügyvéd állt, puccsot kísérelt meg a párt ezzel kapcsolatban vasárnap rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen Doljanin Istvánt és több társát kizárták a pártból.

Kísérelje meg szerencsését!

Meg m a vesze vagy rindeje meg ez On s ze e se o s je vet!

3

Itt kérjük levágni és borítékban felhelyezve postán elküldeni.

„BRISTOL“ Állami Osztálysorsjegyek árusítója

NOVISAD, Željeznička 27

Ezennel megrendelem az alanti sorsjegyeket a 17-ik SHS. Állami Osztálysorsjáték I-ső osztályának 1929. évi január hó 15-iki huzásához:

..... darab	1/1 egész sorsjegyet	à Din.	100	— összesen D.
..... " "	1/2 fél	" " "	50	" " "
..... " "	1/4 negyed	" " "	25	" " "
..... " "	dupla egész	" " "	200	" " "

Ezen sorsjegyek ellenértékét, összesen D.

a sorsjegyek vétele után az 52860 számú postabefizetési lappal küldöm.

Kérem minden huzás után a hivatalos sorsolási jegyzéket nekem elküldeni.

Teljes név:

Lakhely (posta):

Ucca és házszám:

— A bánáti közművelődési egyesület előadása. Beeskercről jelentik: Vasárnap este a Bánáti Magyar Közművelődési Egyesület nagyszikerei előadást tartott Beeskereken, amelyet nagyszámu előkező közönség hallgatott végig. Az előadást Marton Andor igazgató nyitotta meg, majd Griffel Lajos écskai plébános, a nagy tehetségű hegedűművész és Kada Aranka zongoraművész mutattak be néhány zeneszámot nagy sikerrel. Azután Griffel Lajos előadást tartott a esküvői eucharisztikus kongresszuson szerzett tapasztalatairól. Utána Griffel Lajos és Kada Aranka újabb zeneszámait követték. Végül dr. Várady Imre meleg szavakkal köszöntötte meg az előadó művészeket a ritka zenei élvezetet.

Lepedat és Jovanovics szuboticiai főelárúsitóknál vásárolt sorsjegyek közül a december 3-iki húzáson a következő számok nyertek:

4000 dinárt a 32321, 38535, 47322 szám.
2000 dinár az 1920, 13942, 27303, 32755, 38585, 51531, 68596, 81023, 105335, 115086, 124659 szám.
500 dinárt a 4680, 84, 7715, 40, 43, 54, 61, 10575, 93, 11912, 25, 57, 63, 13014, 20, 26, 30, 15213, 33, 24224, 35, 54, 24461, 24709, 16, 34, 48, 28362, 63, 65, 67, 68, 96, 31051, 32757, 58, 33708, 35002, 3, 15, 24, 56, 67, 85, 90, 35101, 67, 36467, 72, 37324, 45, 71, 40303, 16, 48, 56, 40405, 47, 64, 42075, 82, 97, 43192, 45553, 600, 46505, 52, 46913, 31, 35, 50, 56, 70, 47770, 48801, 26, 34, 42, 49284, 51503, 8, 58596, 58902, 24, 36, 66, 62973, 94, 64708, 34, 68, 75, 65579, 67901, 15, 44, 68167, 68, 70, 85, 69500, 71236, 81, 71955, 83, 73387, 75430, 44, 78405, 28, 31, 53, 62, 70, 80, 78920, 73, 80771, 81021, 41, 83154, 55, 80, 83507, 22, 27, 57, 67, 76, 84826, 28, 39, 51, 59, 96, 86124, 58, 85, 200, 86841, 52, 76, 86, 87224, 69, 96, 91130, 46, 81, 91812, 72, 96365, 97104, 23, 27, 40, 44, 57, 98124, 87, 98711, 16, 22, 57, 99119, 26, 57, 93, 99451, 87, 93, 105366, 78, 85, 96, 108067, 80, 108613, 22, 108833, 45, 84, 110107, 47, 110342, 68, 85, 111051, 65, 88, 111410, 80, 113101, 14, 25, 48, 63, 87, 115048, 116304, 55, 116943, 47, 117174, 81, 118787, 120879, 122025, 73, 75, 89, 122947, 124378, 88, 95, 124633, 85 szám.

Fényes, műsoros

ÖRDÖG-BÁL

szerda este 8 órai kezdettel

LANDAU JULISKA TÁNCINTÉZETÉBEN
PÁSIČEVA ULICA 10

— Chanuka-mulatság Szuboticián. A szuboticiai cionista szervezet vasárnap este félkilenc órakor a Bárány-szálló termében Chanuka-táncmulatságot rendez a következő műsorral: Ünnepi gyertyák meggyújtása és ének, végzi Bassor József főkantór és a templomi énekkar férfi négyese, ünnepi beszéd, tartja dr. Vidor Imre, Chanuka-lángok, Morris Rosenfeld verse, szavalja Komor Jánosné, Hatikva, éneklő és ifjúsági énekkar. Műsor után tánc Bodrics Miska zenekarának közreműködésével. Belépő díj tíz dinár. Külön meghívókat a rendezőség nem bocsát ki.

— Halálos szerencsétlenség a bródi pályaudvaron. Száva-Bródból jelentik: Kedre virradó éjszaka halálos szerencsétlenség történt a bródi pályaudvaron. Sztankovics Iván és Ivancsics Antun vasutasok a pályatestet vizsgálták és a sötétségben nem vették észre, hogy ugyanazon a vágányon egy tolató mozdony közeledik. A mozdonyvezető is csak az utolsó pillanatban lett figyelmes a vágányok között álló emberekre, nem tudott már idejében lefékezni és a két vasutat a mozdony elgázolta. Ivancsicsot összeroncsolt tagokkal holtan húzták ki a kerekek alól, Sztankovics Iván pedig haldoklóval szállították be a bródi kórházba. A kettős elgázolás ügyében megindították a vizsgálatot.

— Nagy tűz egy budapesti vegyészeti gyárban. Budapestről jelentik: Kedden reggel fél hétkor hatalmas robbanás zaja ejtette rémületbe a Váci-ut lakóit. A robbanás a Keleti és Murányi vegyészeti gyárban történt, ahol eddig ismeretlen okból a benzin raktárban felrobbant egy benzinnel telt hordó. Néhány perc alatt lángban állott az egész raktár és borzalmas szerencsétlenségtől lehetett tartani, mert a raktárban még tíz hordó benzin volt és ha azok is felrobbantak volna, levegőbe repülhetett volna az egész gyár. A robbanás ereje így is olyan nagy volt, hogy a környék házainak összes ablakait betörtte. A tüzoltók néhány perc alatt megérkeztek a helyszínre és minden igyekezetük arra irányult, hogy a még fel nem robbant hordókat megmentsék. Feltűnik kockázatátásával behatoltak az égő raktárba és sikerült kigurítani a benzines hordókat. A tüzet ezután negyedkilencre lokalizálták, de a benzinraktár és a festékraktár elégett.

A hölgyek réme

Őszel és télen a nátha, mert ettől az orr olyan lesz mint egy szatiré és az arc csúnyán megvörösödik. Nem használ a náthánál semmiféle puder! Ezért legyen mindig „FORMAN” a készletükben! A FORMAN kis haldoklóhoz van csomagolva és épen ezért zavar nélkül hordhatjuk állandóan magunknál. A FORMAN-t az orr alá tartjuk és mély lélegzetet veszünk. Azonnal megkönnyebbül, a nátha és az arc elváltozásai rögtön megszűnnek.

Kísérlelje meg!

Halálos elgázolás

Eső szemerkél, mindenki ernyő alatt siet tova és a lucskos, rosszkedvű aszfalton egy kifli fekszik. Egy eltaposott kifli. Egy halálra gázolt kifli, a saját vajába fagyva. Mert vajas kifli volt, eredetileg bizonyára azzal a rendeltetéssel, hogy valakinek a sejtöveit és hiányzó kalóriáit pótolja. De kiűtötték a kezéből és a kifli egyenesen belepottyant a sárba. Keresztül ment rajta ember, autó. Mégse jöttek sietve a mentők, senki se futott a segítségére, hagyták haldokolni.

Egy sovány, kiéhezett kutya állt a sarkon és busan nézte a kiflit. A kifli pedig visszapillantott még több szomorúsággal a szemében. Vádolt és sikoltott ez a tekintet: mért nem mentesz meg? Mire a szegény eb, amelynek minden bordája kilátszott a bőre alól vissza szikratáviraozott a lelki leadójából, hogy: nem lehet. Ha felvennélek a sárból, az emberek azt hinnék, hogy megéheztem rád. Csupa álszeméremből veszni hagyta. Kényes volt a becsületére. Arra jött egy rongyos ember, egy kopott, munkálan, csavargóvá züllött proletár, tüskés állal és kopogó szemekkel. A kiflit meglátni egy pillanat műve volt. Mint a héjja, úgy csapott rá. Gyengéden felemelte ott az egész világ személtárára, megpuolta a zsebkendőjével, lehámozta szakértelemmel, hogy azért jusson és maradjon is, aztán — megette.

Éppen delet harangoztak. A szegény ember elégedetten mosolygott. Ő már túl van a mai ebédgondokon.

(—más)

— Szerelmi bánat miatt a halálba. Beogradból jelentik: Nagy feltűnést keltő öngyilkosság történt hét-főn Zajecsárban. Manesics Milieszija aki egyike volt a város legszebb és leggazdagabb leányainak, szüleinek lakásán megmérgezte magát és röviddel kórházba szállítása után meghalt. Az életunt urilány levelet hagyott hátra, amelyben azt írta, hogy tettét szerelmi bánatában követte el. Manesics Milieszija szerelmes volt egy vagyontalan fiatal magántisztviselőbe, szülei azonban hallani sem akartak a házasságról és a fiatal embert kiltották házukból. Ez a körülmény keserítette el annyira a feltűnő szépségű fiatal leányt, hogy eldobta magát az életet.

— Szabadlábú helyezett Erhardt József sztaramoravica malomtulajdonost. A szuboticiai vizsgálóbíró rendeltetése — mint ismeretes — ismét letartóztatott Erhardt József sztaramoravica malomtulajdonost, akit beszállítottak a szuboticiai ügyészség fogházába. Erhardt a letartóztatása ellen a vádtanácsához folyamodott, amely kedden foglalkozott az ügygel. A vádtanács megsemmisítette a vizsgálóbíró végzését és Erhardtot szabadlábú helyezett. Erhardt kedden már el is hagyta a fogházat.

— Örültségi rohamában kiirtotta a családját és öngyilkos lett egy gazdálkodó. Száva-Bródból jelentik: Megrendítő tragédia történt a Bród közvetlen közelében levő Grabarja községben. Peresevics Zsivko falubeli gazdálkodó kedre virradó éjszaka hirtelen megőrült. A szerencsétlen ember idegrohamában felkapott egy konyhakést és borzalmasan összeszurkálta alvó feleségét. A szerencsétlen asszony a szurások következtében meghalt. Peresevics ezután gyermekei ágyához lépett és Kata nevű tizenöt éves leányát és Stjepan nevű tízéves kisfiát is halálra szurkálta, majd a padlásra rohant és felakasztotta magát. A tragédiát csak reggelre kelve fedezték fel és azonnal jelentést tettek a csendőrségnek, ahonnan hivatalos bizottság szállt ki a helyszíni vizsgálat megejtése céljából.

— Leütötte inasát egy apatini hentesmester. Apatinból jelentik: Weisz János apatini hentesmester a napokban hirtelen haragjában egy kézfűrésszel oly súlyosan fejbe vágta inasát, hogy azt súlyos sérüléssel lakásán ápolják. A rendőrség megindította az eljárást.

— December 7-ikétől kezdve esti vonatjáratot kap Sztarakanizsa. Vernácsi István sztarakanizsai polgármester, mint jelentettük, a napokban eljárt a vasutigazgatóságnál és kérte, hogy két újabb vonatjáratot javítsák meg a Kanizsa és Szubotica közötti közlekedést. Borkó Jakab dr. vasutigazgató kedden rendeletet adott ki, amely szerint a 18 óra 45 perckor induló vonat, amely eddig Szuboticáról Kamarásig közlekedett, a jövőben nem megy Kamarásra, hanem Horgoson keresztül Sztarakanizsáig közlekedik. A vonat megérkezése után nyomban visszaindul Szubotica-ra. A menetrendváltozás december 7-ikén lép életbe.

— Vakmerő rablótámadás egy szerbiai faluban. Arandjelováról jelentik: Vakmerő rablótámadás történt az Arandjelovác mellett Veman községben. Négy bekormozott arcu fegyveres ember éjszakának idején behatolt Dimitrijevic Záró gazdag falubeli földbirtokos házába. A földbirtokost guzsbakötötték, felkutatták a lakást és a gazdálkodó minden otthon tartott pénzét és értéktárgyát elrabolták. A banditák egyike távozáskor rá is sütötte fegyverét Dimitrijevicre, aki azonban csak könnyebb sérülést szenvedett. A rablókat keresi a csendőrség.

— Megölte a testvérét, mert meg akarta akadályozni a házasságát. Krusevácról jelentik: Érdekes bűnyűben hozott ítéletet a kruseváci törvényszék. A vádlottak padján Szavkovics Zsivojin gazdálkodó állt, aki az ügyészség vádjára szerint feleségével agyóverte a bátyját Dragutint, mert az azzal fenyegetőzött, hogy kitagadhatja az örökségből, ha valóra váltja tervét és feleségül veszi azt a lányt, akit kiszemelt magának. A törvényszék a tanúhallgatások megalta után meghozta ítéletét és a nyomatékony enyhítő körülmények figyelembe vételével egy évi börtönrre ítélte Szavkovics Zsivojint. A vádlott az ítéletben megnyugodott, míg az ügyész felebbezést jelentett be.

— Véres mulatás. Oszi-jekről jelentik: Vojnics István szabósegéd és Takács István munkás egy oszi-jeki vendéglőben mulattak. Egy eddig még ismeretlen ember ittas állapotban hozzájuk lépett és hirtelen felkapva egy széket minden szó nélkül Vojnics Istvánhoz vágta. A szerencsétlen ember súlyos sérülést szenvedett. Az ismeretlen támadó ellen megindult a nyomozás.

Mikulásra

legszebb ajándékot

RUFF

cukorkaüzletben vásárolható

1.522

— Bicskázásért három hónap. Szomborból jelentik: A szombori törvényszék Longinovic-tanácsa hét-főn tárgyalta Lett Lőrinc bácski-monostori gazda bűnyűjét, aki 1923. november 15-ikén a monostori Deutsch-vendéglő előtt Burghardt Antalt, aki ott öccsével verekedett, késével összeszurkálta. A bíróság dr. Vlajkovics Mirkó védőbeszède után a vádlottat súlyos testi sértés vétségében mondotta ki bűnösnek és az enyhítő körülmények figyelembe vételével három hónapi fogságra ítélte. Az ítélet ellen az ügyész és a vádlott felebbeztek.

— Dr. Erel szombori bankigazgató bucsuztatása. Szomborból jelentik: Dr. Erel Ferenc bankigazgatót, aki öt éven át vezette a Zadružna Gospodarska Banka szombori fiókját, a ljubljani főintézethez való áthelyezése alkalmából tisztelő és baráti hétfőn este látogatott társasvácsora keretében bucsuztatták. A nagy tudású és kiváló közigazgatási szakember Szomborban közbecsülésben állt és távozása nemcsak Szombor közigazgatási, hanem társadalmi életének is vesztesége.

— Mexikó új elnöke ünnepélyes keretek között hivatalba lépett. Mexikó Cityből jelentik: Portes Gil, Mexikó ideiglenes elnöke és Calles utódja ünnepélyesen megkezdte hivatalos működését. Az elnökség átadásának ünnepségén több mint huszonezer ember vett részt. Az új elnököt percekig tartó éljenzés fogadta, amikor Calles elnök kezéből átvette a hatalmat. Az ünnep alatt egy nehéz ágyúüteg huszonegy üdvölvést adott le. Az új elnök feleskete zavartalanul s a nép örömmujongása közben történt meg. Az esketési szertartás után Gil nagy beszédet mondott, melyben megígérte, hogy hivatalos működése alatt igyekezni fog a törvényeket mindig megőrizni és állandóan tudatában lesz felelősségének. A demokrácia alapelvei vezetik és kötelességeinek mind bent az országban, mind a határokon kívül, mindig eleget fog tenni. Gil első hivatali ténykedése az új kormány összeállítása volt. Az új kabinetben a külügyminiszteri tárcát Genero Estrada, a földművelésügyit Gomez és a pénzügyit Luis Montea Deca kapta meg.

Székelési zavarok, bélgörcs, puffadság, gyomor-szédülés, bódultság és általános rosszullét esetén a természetes »Ferenc József« keserűviz a gyomor és bélesatorna tartalmát gyorsan és fájdalom nélkül kiüríti, a vérkeringést előmozdítja s tartós megkönnyebbülést okoz. Az évszázad legkiválóbb orvosai a Ferenc József vizet úgy férfiaknál, mint nőknél és gyermekek-nél teljes eredménnyel alkalmazták. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Az összes

modern rádiókészülékek

föl vannak szerelve árnyékoztató rácsu csövekkel! Közismert, hogy a PHILIPS csövek az egész világon (Amerikát is belefoglalva)

legjobb és legtartósabbak.

Vigyázat a készülék vásárlásánál, hogy ezek föllegyenek szelve

PHILIPS A-442, A-415, B-443

a világ legjobb csöveivel!

PHILIPS VEZÉRKEPVISELET

VIKING

ZAGREB

BEOGRAD

Ulica b. Jelačića 2.

125/4

Knež. Ljbnica 5.

KÖZGAZDASÁG

Bosznabrod helyett Zemun

A noviszdai kereskedelmi kamara sürgős beadványban kérte a vasúti vezérigazgató-ságot, hogy a passzív vidékekre eladott gabonát Zemunon keresztül lehessen szállítani

Noviszadról jelentik: A vajdasági malomipar és gabonakereskedelmének válsága a vasúti teheráruforgalom korlátozása következtében egyre súlyosabb méreteket ölt. A Bosznabrodon át Boszniába, Hercegovinába, Crnagorába és Dalmáciába irányított gabona és lisztcszállítványok a bosznabrodai állomás teheráruforgalmának nagymértékű korlátozása következtében hetekig nem juthattak el rendeltetési helyeikre és így nemcsak a vajdasági malomipar és gabonakereskedelmének szenvedett érzékeny veszteségeket, hanem a passzív vidékek élelmiszereivel való ellátása is elháríthatatlan akadályokba ütközött.

A vajdasági malmok, amelyek a passzív vidékek számára nagyobb megrendeléseket vettek fel, heteken keresztül nem tudták továbbítani Bosznia-Hercegovinába és Dalmáciába irányított szállítványokat, gabonaraktáraik túlszűföldték áruval, úgyhogy több malomvállalat az áru felhalmozódása folytán kénytelen volt üzemét nagymértékben redukálni, vagy egészen beszüntetni. Ez a körülmény a malmok amugy is súlyos anyagi helyzetét rendkívül kedvezőtlenül befolyásolta, mert a megőrölt buza holt tökéként, kamatoztatlanul hevert heteken keresztül a raktárakban.

Súlyos válságba került a Bosznabrodon keresztül tendáló forgalom megszüntetése következtében a vajdasági gabonakereskedelem is. A vajdasági gabonások szintén nagyobb üzleteket kötöttek le a passzív vidékek számára és az eladott, sőt utnak is indított vagonokat nem tudták továbbítani rendeltetési helyeikre. Ilyen körülmények között természetesen a termelők sem tudták áruikat megfelelő módon értékesíteni, mert a kereskedő, aki nem tudja tovább adni a gabonát, nem is vásárol. Így a forgalom megszüntetése a termelőnek, a kereskedőnek, a malmosnak és maguknak a passzív vidékeknek is érzékeny károsodást jelentett.

Amikor a bosznabrodai állomáson néhány nappal ezelőtt ismét megnyitották az átrakó forgalmat, ki-tűnt, hogy a régen vesztelő szállítványok számára nem áll elég vagon rendelkezésre és így újabb fennakadás veszélye fenyeget. Ezért a noviszdai kereskedelmi, ipari és gyáripari kamara vezetősége kedden sürgős beadvánnyal fordult az államvasutak beogradi vezérigazgatóságához és azt kérte, hogy mindaddig, míg a bosznabrodai átrakóforgalom nem terelődik a rendes mederbe, engedjék meg a passzív vidékekre irányított gabona és lisztcszállítványoknak Zemun állomáson át való továbbítását.

A kamara vezetősége most reméli, hogy a vasúti vezérigazgatóság tekintettel a vajdasági malomipar és gabonakereskedelmének válságos helyzetére, helyt ad a kérésnek és így lehetővé fog válni, hogy a passzív vidékek felé irányuló forgalom, ha kerülővel is, de fennakadás nélkül bonyolódhassék le.

A Bácskai Gazdasági Egyesület választmányi ülése. Szomborból jelentik: A Bácskai Gazdasági Egyesület igazgató-választmánya december kilencedikén reggel nyolc órakor a város háza kis termében gyűlést tart. Az ülés napirendje a következő: 1. két jegyzőkönyv hitelesítő kiküldése, 2. az alapszabályok módosítása, 3. a jövő évi tagsági díjak megállapítása, 4. a jövő évi szombori kiállítás iránti határozat, 5. új tagok felvétele, kilépett tagok törlése, 6. üresedésben levő tisztségek betöltése, 7. a Szentá-tornyospusztai gazdakörnek a tartományi jégbiztosítás iránti beadványa, 8. Radics Ignác (Szentá) javaslata az agrárreform ügyében.

A noviszdai kereskedelmi kamara plenáris ülése. Noviszadról jelentik: A noviszdai kereskedelmi, gyáripari és iparkamara december 9-ikén Popovics Duka agrárreformminiszter, kamarai elnök elnökletével plenáris ülést tart, amelynek napirendjén fontos tárgyak szerepelnek. A plenáris ülésen a kamara vezetősége előterjeszti a jövő évi költségvetést és az ezévi pénzügyi jelentést, továbbá a legutóbbi plenáris ülés óta történt eseményekről szóló beszámolóját. A kamara ugyanakkor jelentést fog tenni Szlavics Darinka 75.000 dináros alapítványáról, amelyet az örökhagyó tudvalevőleg még 1925-ben létesített a kamaránál, elszegényedett noviszdai kereskedők és kisiparosok felsegélyezésére. Az alapítvány időközben elhelyezése révén 125.000 dinárra nőtt meg és annak jövedelméből máris segélyben részesülnek arra rászoruló kereskedők és kisiparosok.

Csehszlovákia nem engedi be a jugoszláv burgonyát. Noviszadról jelentik: A noviszdai kereskedelmi, gyáripari és iparkamara beadványt intézett a földművelésügyi miniszteriumhoz, amelyet arra kért, tegyen meg mindent, hogy azok az országok, amelyek csak

bizonyos korlátozásokkal engedik be más országok burgonyáit, a jugoszláv korai burgonya bevitelét ne akadályozzák. Különösen vonatkozik ez Csehszlovákiára és Németországra, amelyek a multban a jugoszláv korai burgonya legjobb piacai voltak. Csehszlovákia és Németország a multban csak korlátozásokkal engedett be külföldről burgonyát. Főleg Csehszlovákia csak azzal a feltétellel engedett be burgonyát, ha a behozatali ország igazolta, hogy országában nincs burgonyarák. Jugoszláviában sohasem volt burgonyarák. A földművelésügyi kormány elmulasztotta ezt a körülményt hivatalosan is megállapítani és erről a csehszlovák kormányt értesíteni. Ennek tulajdonítható, hogy a csehszlovák kormány a mult évben Jugoszláviát törölte azoknak az országoknak sorából, ahonnan burgonyát lehet behozni. A kamara most ennek sürgős jóváhagyását kéri, nehogy a korai burgonyakivitel elé nehézségek gördüljenek.

SPORT

Az alszövetség hivatalos közleményei a Bács megyei Naplóban

A Bács megyei Napló a mai naptól kezdve helyet ad a szubotici alszövetség hivatalos közleményeinek, amelyek a sportrovat függelékékként fognak lapunkban megjelenni.

A Bács megyei Napló tisztán a sportolók érdekében vállalta a hivatalos lap szerepét, mert ezzel szolgálatot kíván tenni az általános sportérdekeknek. Ez azonban semmi esetre sem befolyásolhat bennünket abban, hogy a hivatalos résztől teljesen független sportrovatunkat továbbra is az eddigi objektív hírszolgáltatás és kritika szellemében vezessük és a magunk szempontjait és az egyetemes sportmorál követelményei szerint bíráljunk el minden ténykedést — így természetesen az alszövetség működését is.

NOVIVRBÁSZ

Dulcis—VSC 5:0 (2:0). Barátságos. Bíró: Csajághy. A két csapat szombaton a Vöröskereszt javára futballmérkőzést rendezett, melyet a hideg időjárásra való tekintettel csekély számú közönség nézett végig. A VSC az első félidőben egyenrangú ellenfele volt a Dulcisnak és a védelme súlyos hibájából érte el a Dulcis két gólját. Szünet után a cukorgyári csapat döntő fölénybe került és biztosan győzött. Schumacher a VSC hátvédje két öngólt vétett. A Dulcisban jók voltak Erlemann, Vigh, Hauslohner III. és Polyvas, míg a VSC-ben Krautwurst, Schumacher, Hermetz és Radivojević. Csajághy jó volt.

Oxford válogatott hockey csapata Budapesten. Budapestről jelentik: A Budapesti Keresztelőző Egylet táviratot kapott Oxfordból, hogy az Oxford válogatott jég hockey csapata, amely június tizenhatodikán Bécsben játszik, hajlandó két mérkőzést Budapesten lebonyolítani. A BKE az ajánlatot táviratilag elfogadta.

Sportalmancs jelent meg Noviszadon. Noviszadról jelentik: Frank József szerkesztésében és kiadásában „Jugoslovenski Sport” címmel tartalmas és díszes kiállítású sportalmancs jelent meg, amely részletesen foglalkozik az olimpiádon szerepelt jugoszláv atlétákkal, a jugoszláv sportélettel általában és közli az összes jugoszláv sportegyletek történetét és fontosabb adatait. A 268 oldalas könyv több száz sportképet is közöl.

A szubotici alszövetség hivatalos közleményei
Službeni deo Subotičkog Nogometnog
Podsaveza

Okružnica br. 5.

Stavljaju se do znanja svima klubovima Subotičkog Nogometnog Podsaveza, da je od današnjeg dana službeno glasilo S. N. P-a.

„Bács megyei Napló” is koga imaju klubovi ovog podsaveza uzimati na znanje sve odluke i zaključke Upravnog Odbora i njegovih pododbora.

Ujedno se klubovi izveštavaju, da je pristojba za službeno glasilo mesečno Din. 20.— (dvadeset) za svaki pojedini klub.

Klubovi imaju ovu svotu, svakog meseca unapred doznačiti ovom podsavezu kretnom pošte.

Subotica, 4. decembra 1928.

Nestor Segedinsky
I. sekretar.

Legjobb hirdetési orgánium
a „BÁCSMEGYEI NAPLO”

SZÍNHÁZ

Dohnányi Ernő hangversenye

A februári Dohnányi-koncert óta nem volt Szuboticanak olyan komoly zenei eseménye, mint Dohnányi Ernő hétfői hangversenye. Nehéz Dohnányiról úgy írni, hogy ismétlésekbe ne bocsátkozzunk, mert hiszen nem lehet róla mást mondani, mint azt, hogy a zongorának ma talán legnagyobb mestere. És bár hétfői szubotici hangversenyén kissé fáradtnak látszott és műsorát sem állította össze olyan szerencsésen, mint februári hangversenyén, mégis most is csak azt lehet megállapítani, hogy Dohnányi az interpretálást tökélyre vitte és csak értékelni és becsülni lehet csodálatos művészetét, de nem bírálni. A zongora billentyűi úgy engedelmességek a kezének, hogy szinte külön-külön élnek és az egész instrumentum Dohnányi östehetségének és mű-

Dohnányi Ernő

vészi lelkének minden lehetőfinom rezdülésére úgy reagál, mint a legtökéletesebb szeizmograf. A zongora itt már egybeolvad a művésszel, folytatása az embernek, aki a szenvedélyek, bánatok, örömei, vágyak és sejtések, a legmélyebb érzések egész skáláját a síró, kacagó, ábrándozó, gyötrődő, vágyakozó és misztikus mélységeket sejtető billentyűkön keresztül fejezi ki.

Szuverénül összeállított műsorát Dohnányi Haydn F-moll variációjával kezdte. A fiatal Beethovenre emlékeztető akcentusokban gazdag, méltóságteljes harmóniába olvadó mű egyszerű előadásával Dohnányi csodálatos magasságokba emelkedett. Haydnnak birtelen dinamikai változásokban jelentkező egyéniségét aligha lehetne hűbben kifejezni. A következő zenemű Beethoven »Sonata Pastorale«-ja volt. A D-dur op. 28. szonátában Dohnányit ismét mint a legkiválóbb Beethoven-interprettorok egyikét csodálhattuk. Az első tétel napsugaras hangulatát, a scherzo csintalan tréfiáinak kacagását és a lágyszépségekkel átítatott befejező tételt Dohnányi egyforma tökéletességgel adta vissza. Schubert két darabjában viszont a művész játszi finomsággal varázsolta elő a dallamokat a zongorából. Könnyedén a nagy dalköltő muzsikáló kedvéhez idomulva csengtek fel úgy az As-dur, mint az F-moll Moment musicale melódiai, hogy a következő percekben már Chopin lágyszépségeibe olvadjon Dohnányi interpretáló művésze. Különösen a Nocturne Fis-dur előadása volt tökéletesen szép. Chopin a zongorahang színező zsenije, a billentyű ezerféle árnyalatának költője és melancholikus líráját Dohnányi úgy ebben a Nocturne-ben, mint a szlavos melódikájú Mazurka D-dur-ban és a mély Impromptu As-dur-ban hiánytalanul kifejezte.

A műsor második részében Dohnányi saját szerzeményeit mutatta be. Az utóromantikus irány és a modern muzsika olvad egybe »Aria«-jában és friss invenciója, költői ereje s fölényes virtuozitása nyilvánul meg a meleg »Mennyből az angyal« pastorellében. Legutóbbi hangversenyén is hallott páratlanul szellemes »Marsche humoresque«-je most is nagyszerűen hatott, épügy Brahms »Walter«-ének dinamikus hatása átírta. A szünni nem akaró tapsokat Liszt XIII. rapszódijával hálálta meg a művész. Ezt is hallottuk már Dohnányitól, aki most is a legnagyobb játékbéli egyszerűséggel, a gyors részben pedig a legbrilliansabb billentyű-technikával interpretálta a magyáros dalparafrázist. Végül Beethovennek egy nagyszerűen előadott kisebb műve zárta be a hangversenyt.

A megfelelő koncert-zongora most is hiányzott, bár a rendelkezésre bocsátott Förster-zongora jobb volt a szubotici hangversenyek átlagos zongoráinál, ha nem is erős tónusú. Dohnányi virtuozitása, légiessen tiszta billentyűkezelése, tökéletes dinamikája és meleg tónusa ezen a zongorán is nagyszerűen érvényesült. A Városi Színházat megöltözött közönség különösen a műsor második felében ünnepelte nagy lelkesedéssel a művészt.

László Ferenc

A noviszdai Nemzeti Színház heti műsora. Noviszadról jelentik: A noviszdai Nemzeti Színház szerdán előadja »Charlie néne« című vígjátékot, csütörtökön és pénteken »Anna Karenina« kerül színre.

A Gyurkovics fiúk első délutáni előadása. A Népkör műkedvelő gárdája december 9-ikén, vasárnap délután fél négy órai kezdettel leszállított helyiárok mellett újítja fel a Gyurkovics fiúk című operettet, a bemutató szereposztásában. Jegyek Krécsinél és az előadás napján a Népkör pénztáránál kaphatók.

Betetőzi boldogságát cipőjének tükörfénye PYRAM növényi paszta!

TÁRCA

A költő két csókja

Írta: Gergely Boriska

A költő áttetsző öt ujjával végig szántva egyvini frizuráját tekintetét a lehető legboldogabbra felszólva hajolt a fiatal szőke bájos lány felé:

— Igen, hát ez már így van. Ez a mi privilégiumunk, hogy nem a külső megjelenésünkre helyezük a fősúlyt. Nem is lenne értelme és semmi összhangban nem állna robotéletünkkel, amelynek hétnapból áll a munkanapja bizony. A lelkünk azonban — tette hozzá széles gesztussal — az viszont hétköznap is szalonkabáthá jár, hiszen mi bennünk az élet mindig ünnepe.

A szőke kis lány néma áhítattal leste a költő szavát. Ugy nézett a zöldessárga tébécés nyurga ijúra, mint a Petőfi szobrára, a Mária képre, mint valami eleven halhatatlanságra.

A költő, amelyben a lélek mindig ünnepe, kélivel élvezte a hatást. Elemében volt. Oszlásnak induló manzsettáit belibb tolva, most már egész pehelysúlyával ránehezedett a lányka meghatott izvelmére:

— Mint a »Muzsák hónapban« című ciklusban láthatta, a költő lényege astralis, amelyről nem vehet mértéket a leghíresebb angol szabó se. A husvér valónk pedig rogyant munkás a hétköznap igájában, amelynek nem kell cifra köntös.

A kis finom urilány olvadtan mondta:

— Nem a ruha teszi a költőt.

— A közmondás pedig akár egy ócska ruha nem sokat ér átalakítva.

A kis lány szörnven elpirult. Milyen igézően goromba ez a költő istenkém...

A költő köhögött egy szárazat, kurtát, elhatározót:

— Tavaszra ugyanis meghalok — mondta határozosan — tehát nincs értelme annak, hogy süt a nap, vannak messziségek és szép szőke angyalok.

A lányka körülnézett a fényvüzzsel berendezett szalónon, a hatalmas fehérfüggönyös ablakon beözönlő ferde sugarakon. Hideg, élettelen volt mind ez ebben a pillanatban a költő borongós szavai nyomán. Szinte maga se tudta mit mond:

— Nincs értelme semminek, ha maga meghal Lantos ur, kérem ne tegye...

A költő egy csatát nyert hadfi önteltségével igazított egyet a nyakkendője illa csokrán aztán merész mozdulattal nyult a lányka keze után.

Egy kicsit megborított a nyirkos érintésre, de hiszen a költő keze volt és ez nem lehet olyan, mint más közönséges férfi keze, tehát rabul hagyta mégis.

A költő kigvulladt szemmel, hangjába lendületet iniekiözva dupla adaggal, szavalta:

— De ma még élek, vagtok, líhegek, érzek! Érzem a napot, illatot, érzem Magát. Ma még dobog a szívem, akarja, igenli az élet szép mosolyát a napot.

az élet bűvös titkát, a csókot... Igen, nézze, hogy dobog a szívem, lobog a vágyam, a végtelenbe lendülök és csillagot lopok az égről a szerelmes páromnak. Titok, örvény, táru! meg előttem, mint fáraók kincses háza és én a világ szépségét adom neked szépséges szőke lány, ha egyszer megcsókolsz engem...

A kicsi lány, akit gondos mama és bonnek neveltek illendőségre, csaknem elszédült ezekre a szavakra. Megcsókolni egy idegen férfit, akit tegnap óta ismer... Szent Antalkám légy velem...

De a Szent épen el volt foglalva, miközben a költő arcán kisütöttek a lázrészák piros stegmái és a hangja olyan fátvolos lett, mint a multja. Mint egy lehagolt ócska zongora: rakta zsebre a kezét, amelyekből a kis lánykéz kimenekült a csókidítvány pillanatában. Hamis, mély huron zengte:

— Igaza van, nincs értelme. Tavaszra ugyanis meghalok.

A kis lányszív majd meghasadt erre az életveszélyes fenvegetésre. Egy ilyen híres költőt most elszomorított. Egy lángészt megbántott, aki leereszkedett hozzá a lendületekből és végtelenből és a többi titkosságokból.

A költő szeme balsarkából figyelte a kis madárdramát a lányka szívében és ódás kegyetlenséggel adta még a kegyelmdőfést.

— Holnap ugyanis elutazom.

Valóban ez még borzasztóbb volt, mint az, hogy tavaszra meghal. Végre is tavasz még soká lesz... de holnap. Hiszen igaz, elfog utazni holnap tőlük a hallhatatlan ifjú és ő tán nem is látja többé...

A kicsi lánykéz mint két felizult galamb gyötörte egymást. Már nem bánta volna, ha bejön a mamuska, vagy mégis inkább ne jöjjön még, hiszen akkor nem lehet az a csók. A költő csókja. Uratvám... Reszketett.

A költő már tökéletes vérese pózban susogta:

— Levegyem a Muzsám, kicsi leány, tündérelm...

És a kis aranyhajú babafej elfehéredett szájacskával hullott a költői kebelre, amely olyan rendetlen zakatolást végzett, mint egy ócska motor.

Mire a mama selvem ruhálva a másik szobából behuhozott, a kis lány már csendesen ült a széken, csak a négy ujját szorította égő megkínzott szájjára és a füle sugott saját szivdobogásától.

*

A költő, miután megváltotta harmadosztályú jegvét, végigment néhány vagonon, hol akadna számára egy háromszemélyes üres pad, ahol fáradt csontjait lepihentethetné. Sürrü pipafüst és állandó műsoron lévő hatalmas kőpések uralták a szakaszokat. Kibirhatatlan tömegzillattal egybekötve. Egy üres pad mégis lehíncselte költőket ehhez az atmoszférához és felöltőből feltámaszt kreaiva nyugtózott el a kemény fapadon. Kis kurta pipát huzzott elő a kabátzsebből és rágyújtott.

A füst lassan kanyarodott el tőle, mint csókos emlék, a szőke angyal, a borral, kaláccsal, sülttel megrakott vendégasztal. Mint rönke álom foszlány édes ize csegett csak vissza, mint halvány jelzése egy elhagyott állomásnak. Ezzel szemben veszedelmesen közeledett az a hengegve kiterített dicső lét-

köznap hét nappal és örök igával. Gondolatai lassan lépést igazgattak a gördülő vonatkercekekhez és ebben az ütemben párhuzamosan haladtak a iózan állomások felé.

A lakása messze volt, mégis gyalog vágott neki. Utközben kivette tömött tárcáját és megállapította, hogy nyugtákon, váltókon, rimeken és néhány fotográfián kívül még husz dinárja van.

— A nemióját, semmit se költöttem mégis elment tán száz dinárom — töprengett — pedig huszonhete-dike van és lesz vagy majd ötödike, mire pénzt látok a redakcióból...

Már sajnálta, minek is adott a szobalánynak husz dinárt, tiz is elég lett volna. Kár volt a délutáni kávéházi költség is. Az asszony legalább három ebédet kibírvészkedett volna abból, amit így semmiségre elszórt.

— A szőke angyalka is meglelt volna, ha nem veszem meg azt a két szál fehér szexfut.

Nem ezt a költséget nem tudta komolyan sajnálni. Dehogyan is. Zöldesfakó arca szinte kifényesedett az emléktől. Most látta magát, ahogy az előszobába leteszi a felöltőjét, a kalapját, megigazítja haját, leporellia a cipőjét és benyit a barátságos nagy ebédlőbe, ahol együtt van már a finom háznép. A szőke angyalka felé megy rózsaszínbe és akkor történt az átadás.

— Milven édes volt a pofácskája, a meghatottságtól na!

— Hei pünkösdi királyság adió — sóhajtott melabusan. Aztán nagvobbra szabta a lépéseket és gyorsabba a tempót, mert a hideg novemberi szél ezer tüheggel surkálta keresztül a könnyű felöltőt.

Ahogy az aítót kinvitotta, megcsapta a konyha meleg gőze. Épen nagvmosás volt. Az asszony állt a teknő mellett könyvékig felgyürt ujjakkal, vörös kezekkel. Kicsi fonnvadt arcát az aító felé fordította és most a nagy dióbarna szem ahogy megcsillagott, lehetett látni, hogy fiatal.

— Megjöttél Jánoskám, íaj milyen hideg van, nem fáztál meg, hiszen nincs is iól becsukva a kabátod nvaka, pedig tudod az orvos mondta vigvázni kell...

— Csudába az orvosokkal, fene bajom, már réz elmeszesedett az a rongvos csucshurutom...

Mégis köhögni kezdett a fullasztó gőzben. Az asszony toltá befelé a szobába, miközben ezer kérdés-sel halmozta el.

— Apuka, itt az Apuka — tapsikolt egy kis emberke a vetetlen ágyban és két kis szeme fénylett, mint bogár. — Mit hoztál apuka Imrískének?

A költő kutatni kezdett a zsebében. Csakugyan előkerült két stanciliba pakolt cukorka, amit a csemezés tárlól mentett a zsebébe. Ézviket a gyerekek, a másikat az asszonynak adta.

— Milven jó vagy te Jánoskám, ránk is gondoltál — mondta a kis vézna asszony. Átkarolta vörös, ráncos kezével az ura nyakát és csókra nyugtotta ajkát.

— Már megint hagymát ettél — mondta a költő a csók után és keserű szájjal dobta magát egy invalidus kanapéra, amely nagyot nyekkent erre az inzultusra.

Figyelem!

Tisztelettel és tésilem a mi tisztelt közönséget, hogy nagy áldozatok árán sikerült

valódi csehországi

pilseni hordósört

be zereztem, melynek poharakon i kímérését e hó 9-én, vasárnap fogom megkezdeni

Szíves támogatást kér tisztelettel

12737 **ztipics Márk**

Téli divatujdonságok

szövetek, téli kabátanyagok, flanellek stb. nagy választékban legolcsóbban kaphatók

BERGER GYULA

kézműárúüzletében Subotica, Terezijina ulica 3.58

Narancs Citrom Füge Jánoskenyér

mindenfélé

DÉLIGYÜMÖLCS

viszont ladóznak

„FORTUNA“, Cara Lazara ul. 4

Allandó nagy raktár a legmodernebb saját készítésű cipőkből

Külön mértékosztály

Subotica,

Aleksandrova ulica 5. — Bárány-szálló mellett

Ötórrai tea táncsal

mindenvasárnap és ünnepnapon délután a

Gradska Kafanában

Weitzenfeld és Társa

Telefon szám 192 Subotica Városi bérpalota

Óriási választék futószőnyegekben linoleumokban és takarókban Nagy karácsonyi vásár, mélyen leszállított árak Maradék kiárusítás

Fűszerüzlet-feleszlatás!

A raktáron levő árukat a legolcsóbb árban kiárusítom. A teljes üzleti berendezés eladó

J. Petrovics, Szubotica

NYILT-TÉR

December 6-án, csütörtökön bárkinak

ingyen vések

arany vagy ezüst tárgyba, hogy meggyőződjenek
művészies munkámról**SCHLESINGER** okl. vésnök és
aranyműves
Ciril i Metod trg 1/D. Az Önnálló Iparosok és
Polgárok Betegséggyógyintézetének épületében

Lakatos György bajmoki lakos borbélyüzletét megvettem, felhívom az esetleges hitelezőit, hogy követeléseiket nálam december 10-ig jelentésük be, mert későbbi bejelentéseket nem veszek figyelembe.

Bajmok, 1928. december 5.

12730

Bordás János,
fodrász.

Savet grada Sente

Broj 14519

adm. 1928

Oglas

Senat gr. Sente, stavlja ovim gradjanstvu do znanja, da će se 7 kom. škarliranih bikova ponovo prodati dana 7. decembra 1928 god. pre podne u 10 sati, na gr. bikari, na javnoj dražbi.

Senta, 24. novembra 1928 god.

Hirdetmény

Senta város tanácsa közhírré teszi, hogy a város tulajdonát képező 7 drb. kiselejtezett tenyészbika f. évi december hó 7-én délelőtt 10 órakor a bika istállónál nyilvános árverés útján újból el fog adatni.

Senta, 1928. november 24.

Vidio:

Györgyevics
gradonačelnik

12682

Branovacski
Ekon. Savetnik

Opštinsko Poglavarstvo Sonta.

Broj 3855/928.

Ponovni stečaj

Potpisano opštinsko poglavarstvo na osnovu rešenja Upravnog Suda broj 13252/928. naredjenja Sreskog Poglavarstva broj 5268/928. i rešenja opštinskog predstavnictva br. 109. zap. 1928. raspisuje stečaj na niže označena položajna mesta:

1. I. (administrativnog) podbeležnika
2. III. (poreznog) podbeležnika
3. Opštinskog pisara
4. Opštinskog ovrhovoditelja
5. Opštinske babice.

Za mesto pod tač. 1—2. mogu kompetovati samo ona lica, koja su osposobljena predvidjenom spremom prema XXII. čl. zak. od 1886. god. odnosno XX. čl. zak. od 1900. god.

Za mesto pod tač. 3. mogu kompetovati lica sa dokazanom praksom i sa spremom od 4. razreda srednje škole.

Za mesto pod tač. 4. mogu kompetovati lica sa dokazanom praksom i dovoljnom kvalifikacijom.

Za mesto pod tač. 5. mogu kompetovati lica, koja raspolažu sa propisnom diplomom.

Obaveštaj o prinadležnostima skopčanom sa ovim mestima reflektanti mogu dobiti kod potpisnog poglavarstva.

Propisano taksiranoj molbi treba priključiti sve one isprave, koje su propisano naredjenjem Obl. Odb. Obl. Bačke br. 23822/928. i podneti ovom poglavarstvu do 6-og decembra tek. godine, jer se kasnije prispele molbe neće uzimati u obzir.

U Sonti, 21. novembra 1928.

Beležnik: 12695 Knez: Zlatar s. r.
Matković s. r.

Árverésen vett

férfi télikabátok

garantált teljesen újak, tiszta gyapju,

eladó 300 dinárért darabonként

A pénz előzetes beküldésekor szállítási díjat nem számítunk. Szállítjuk utóvétellel a postaköltség felszámításával „FLORIDA“ R. D. BEOGRAD, Knez Mihajlova ulica 9. (Grand Passage)

A BŰVÖS TALLÉR

▲ „BÁCSMEGYEI NAPLÓ“ EREDETI REGÉNYE

Írta: Somlay Károly

13

A kovács talán tettlegességre vetemedik, ha a gazdák körül nem fogják és meg nem győzik arról, hogy egy Zsigával egy csaprugó, részeges fecsegővel komoly férfiú nem foglalkozhatik.

Lidi azonban nem tudta elnyomni a felháborodását.

— Ki ne ejtse többé előttem senki annak az embernek a nevét. Átkozott legyen a nyelv, amelyiken lecsuszik annak az embernek a neve... Győjön István, kísérsen haza, — fordult Istvánhoz és karját annak karjába öltve, Móri kivételével mindenki elment a községházáról.

Az öreg hajdunak folyton fülébe csengett a jágerlegény neve. Mi lesz itt, ha ez a zöldruhás pokolszekere esetleg meg akarja környékezni a Lidit.

— Bezzeg tüzes taplót dugott ez a veszekedettelméjű Zsiga a Lidike fülébe, mikor a Tamást emlegette előtte. Ecceribe ugy megkeseredett szegényke, mint a lipói turó. No, jó az Isten, nem hagyja el az árvát, majd észre téríti ezt a lányt is. Aztán én is résen leszek, — morfondirozgatott az öreg sokáig a hajduszobában.

Alkonyodott már, mikor arra eszmélt, hogy a hivatalos levelet is el kell vinnie a postára. Nyakára akasztotta hát a bőrtáskát, bement a jegyző irodájába, becsomagta a leveleket, aztán elindult a posta felé.

Utközben észébe jutott az öreg féllábu is, a katonatestvér, akitől azzal az ígérettel vált el, hogy ma még egyszer fölkeresi majd a Lebükiban.

Mikor a postán végzett, utat váltott a vendégfogadó felé.

A fehérszakállas Földgrongyos még

mindig ott üldögélt a kályha mellett a sarokban. Nagyon hervadt lehetett szegényfeje, mert alig-alig pislogott. Nehezen ismerle fel Móriban a régi katonatestvért is.

— Beesicsentél öreg, — mondta melegsívvel, tréfás enyelgéssel a hajdu és leült a vén cimborá mellé.

— Én bizony ráfelejtkeztem a borocskára. A fejembe is kámforodott kicsidég. Mert a szöllő könnye megveszi az embert, — makogott vontatottan az örökbolygó.

— No komám, olyan vagy, mint az ázott bekecs. Ma már hajosan értenéd meg, amit mondani akarok néked.

— Olyan az én eszem, mint a beretva. Nem árt az én eszemnek a bor. Csak sirhatnékom van, ha néha iddógálok. Siratom az életemet, hogy vénségemre még annyi helyem sincsen, ahova lefekhetnék.

— Éppen erről akarok véled beszélni. Tudnék számodra egy kis viskót itt a faluban, amit olcsón kibérelhetnél. Egy leány ez a kis házikó, aki rövid időn belül férjhez megyen a falu kovácsához. Akkor aztán behurcolkodhatol. Addig megleszel a kamrában. Ott is elfér a nyoszolyád. De még a lovad számára is van ott istálló.

— Köszönöm öreg, köszönöm. Holnap reggel, ha az Isten életben tart, majd megbeszéljük a többit. Addig azonban lecsusztunk a gégen vagy egy félliter, vagy kétöt... Nagy baj az öreg, hogy kicsinyre fujják a tótok a félliterest.

— Talán sok lesz az italbul.

— Soknak ha sok is, de soha nem elég, — bölcsködött Földgrongyos és szólt a pincérnek, hogy buktassa meg még egyszer az üres üveget.

Kilencet kiáltott a bakter, mikor elváltak egymástól. Móri hazaballagott, a vén kóborló pedig kiment az istállóba, megtöltötte a lova zabostarisznyáját, aztán felkapaszkodott a szekérére, magára terítette a subáját és Isten kegyelmébe ajánlván ezt a keserves világot is, önmagát is, néhány perc múltán elaludt.

A legdivatosabb női ridikülök

férfi pénz-, szivar- és cigarettatárcák,
berendezett kazetták, manikűrkészletek
és az összes apró bőrárúkból

mélyen leszállított árak mellett
nagykarácsonyi vásártrendezek

Tessék meggyőződni vételkényszer nélkül

SCHLAGER HENRIK

bőrárú specialista Subotica, Kr. Aleksandra ul. 1.

Orosz-svéd
TRAPEZ
hó- és sárcipők
felülmulhatatlanok!

Ha KÖNYVSZAKERTŐRE lesz szüksége
íjon Barabás y L. Novisad, postafiók 75 címre

Nézze meg

Joso Stern i Drug, Bazár

Gyümölcsiac

játékárúit és győződjön meg

szencziósan olcsó árainról

Viszonteladók legelőnyösebben
szortirozhatják magukat

Miért?

Minzsa magát és gyermekeit főleg azért vagy más ke-
sért szerel, amikor agyemoris trásra látva n
a LAKSIT-csokoládés. A LAKSIT ize és s a a
kellemes, mint a legfinomabb csokoláde és
semmi sem fájalmat nem okoz. Esőrendi
sok olyanoknál is, akik állítólag zoru as-
ban szenvednek LAKSIT a legolcsóbb szer-
mert egy doboz 12 csokoládé, amely 12-szeri
használatra elég. 10 di árba kerül. Többéle
használatos kóds: van for a omban, azért
kerjen kifejezetten LAKSIT-csokoládét.
Kapha minden gyógyszertárban és drogerián
Kéj a legközelebbi gyógyszerárban.

Fogfájást-Fejfájást

vagy ha megfázott és szaggalást érez a fogában vagy a fejében, megbiz-
hatóan és gyorsan gyógyítja az

ALGA

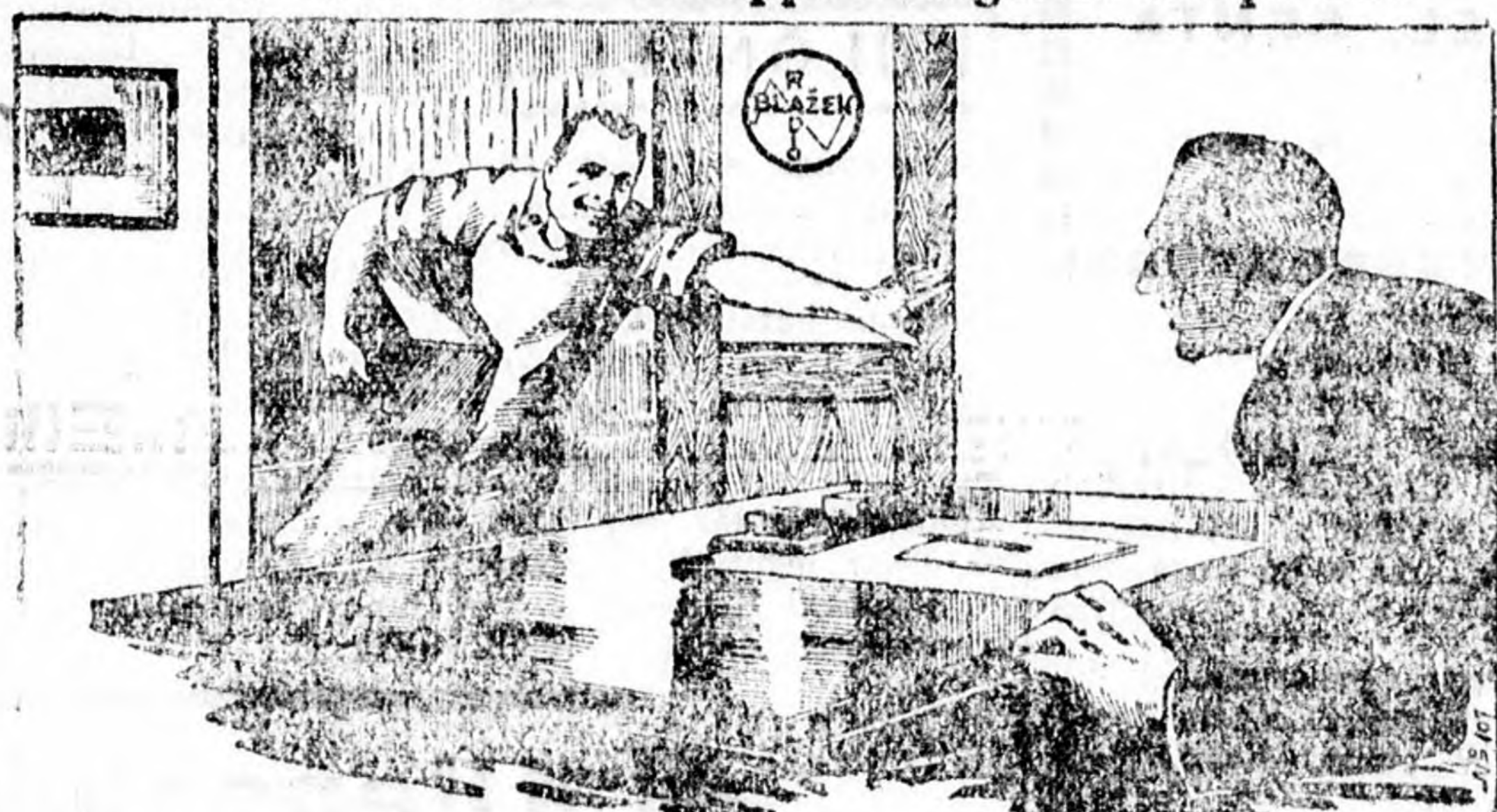
Gyógyszertárban és drogeriákban üvegje pontos használati utasítással együtt 16 dinár

11605

Legtökéletesebb készülékek

»Philidyn - Standart«

A 442 és N 443 — Philipps-sirmgitter-lámpákkal

3, 4 és 5 lámpával, valamint halómpás Sirmgitter-Ultradyne-készülékek most készütek el. Ezek a kőszülékek minden eddigit felülmúlnak. Al-
litásaink helyességéről meggyőződhetek, ha végi hallgának egy hangver-
senyt ezzel a készülékekkel.

Gyári árak! — Kérje még ma legújabb képes katalógusunkat hérmentve!

»Radioblažek« Beograd

Ja. Šićevo ul. 11 — Telefon 41-85

Havi részletfizetési kedvezmény eredeti árakon

Üzleti könyv, vagy bármilyen nyomtatvány rendelése előtt kérjen ajánlatot a Minerva-nyomdától

Bátrak vagyunk igen tisztelt vevőinket és az érdeklődőket

VI. díjmentes Traktortanfolyamunkra

meghívni, melyet a bánáti gazdák részére fiókunknál

Vel. Bečkerek, Vilson-tér 3, f. évi december 10-től 15-ig

Sombor és környéki gazdák részére képviselőnkél

Knézy Péternél Somborban, Kr. Petra 10, f. évi dec. 10-től 15-ig

Szlavóniai és horvátországi gazdák részére fiókunknál

Osijeken, Desatičina 13, 1929 január 14-től 19-ig

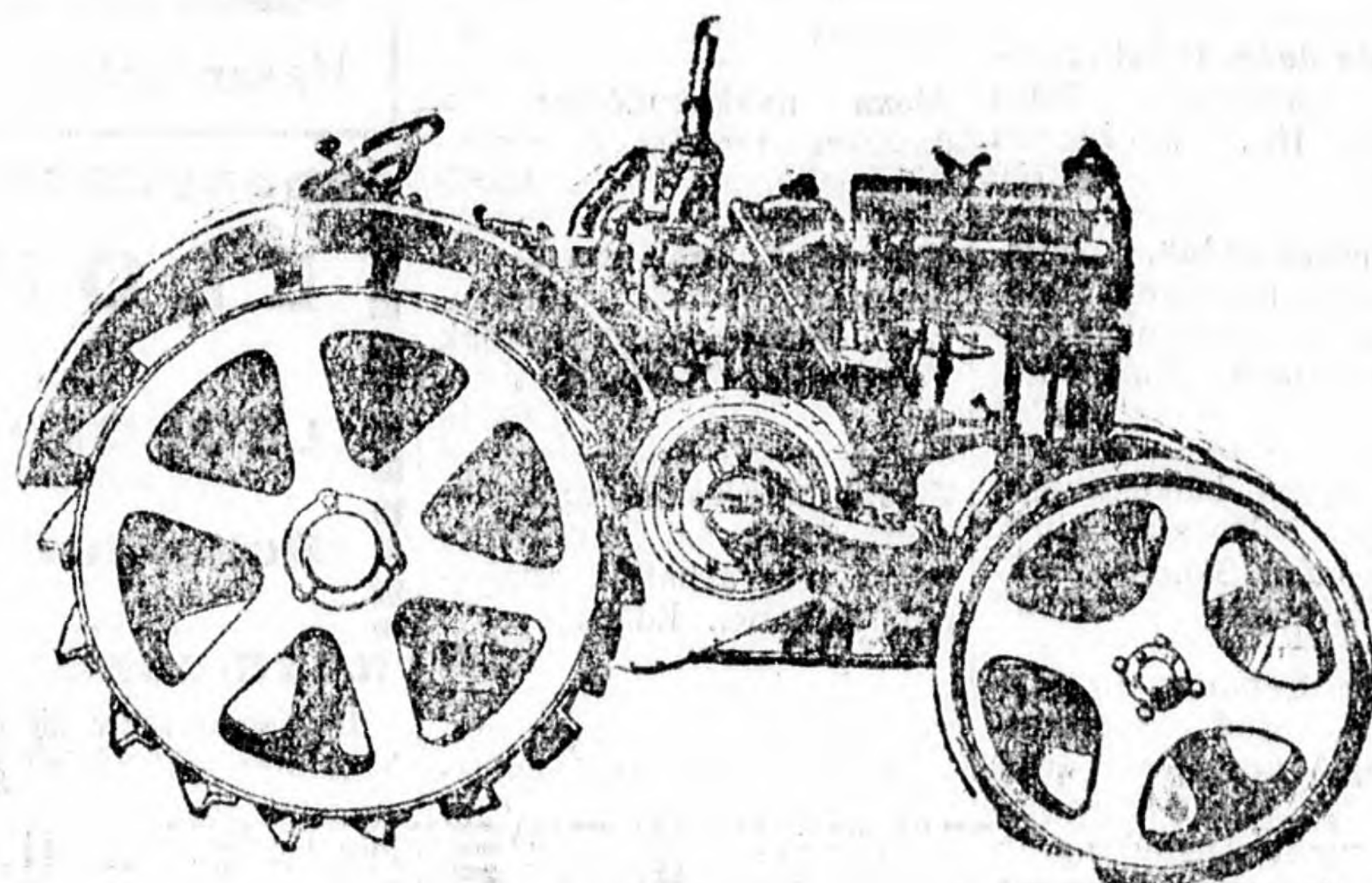
Déibácskai és szerémségi gazdák részére központunknál

Novisadon, Temerinska ul. 6, 1929 január 21-től 26-ig

Subotikai és környéki gazdák részére képviselőnkél

Szenes Kálmán Subotica, 1929 január 29-től február 1-ig

fogunk megtartani

CASE-Traktorok szerkezete, szerelése, ápolása és kezelése

Gyakorlati tanítás

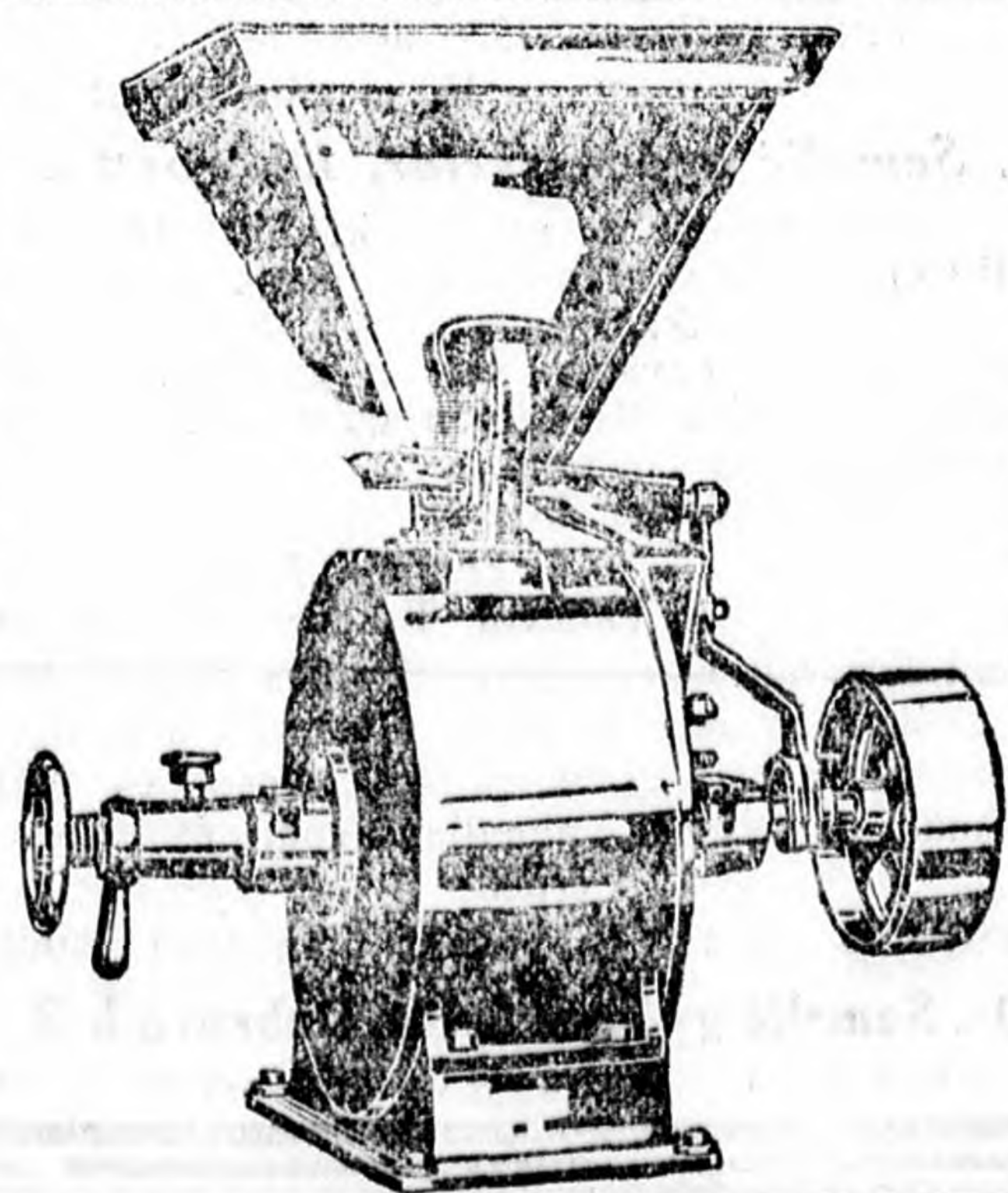
Szives bejelentések a résztvenni szándékozó nevével

Record - Erdős Ipari és Kereskedelmi RT.

Osijek Novisad Vel. Bečkerek

vagy képviselőinkhez intézendők

12380

„ALB“-darálómalom

önélesedő műkövekkel, kivitelben, teljesítményben és minőségben elsőrangú, nem hiányozhat egy gazdaságban sem. Kitűnő buza, rozs, kukorica stb. darálásához, melyekből már sok száz darab dolgozik tulajdonosaik megelégedésére. Noviszádi raktárról minden nagyságban azonnal szállítható

Ajánlatok és ismertető: díjtalanul!

Record — Erdős Ipari és Kereskedelmi RT. Novisad

Fiókok: Osijek és Vel. Bečkerek

12388

LIFKA-MOZI

Csütörtöktől—vasárnapig

Vajdaságban először

DOLORES DEL RIO

minden eddigi alkotást felülmúló ujdonsága

RAMONA

Rendeste Edwin Carew, Dolores del Rio férje
Eredeti zenével és dalbetéttel. Minden előadáson
énekel VERAČIN beogradi operaénekes

Rendes helyárak

HÁZASSÁG

Vagyonos vidéki 30 éves keresztény fiatalember házasságot kötne feltétlen vagyonos hölgyvel. Leveleket »Földbirtokos« jellegre a kiadóba kérek. Címtelen és jellegű levelek a papirkosárba. 12749

FOGLALKOZÁS

Deutsches Fräulein sucht Stelle zu Kindern oder in kleinerem Haushalt zum sofortigen Eintritt. Adresse in der Administration. 12745

Szoptatós dada, fiatal egészséges, ajánkozik. Mara Tumbász, III., Moskovska ulica 38. 12760

Fényképészegéző, teljesen perfect munkaerő újonnan épített műtermem részére felvétetik. Foto Mira, Kula. 12744

Fiatal, ügyes bádgossegéd azonnali belépésre állást keres. Kondor Sándor, Zmajevac (Baranya). 12746

Jüdischer Kommiss, in Manufaktur- und Spezereihandlung ausgebildet, 18 Jahre alt, aus besserem Hause, sucht Anstellung in einem guten jüdischen Hause. — Anträge unter »Brav« an die Administration des Blattes erbeten. 12743

Tanulót, tanulóányt felvesz S. Weisz nőfodrász, Sokolska ulica 1. 12759

Pénzbeszedő, pénztárnoki vagy hasonló állást vállalna 58 éves volt kereskedő. — Szükség esetén 10.000 dinár kaucióval rendelkezik. Levelet »Megbízható« jellegre a kiadóba kér. 12736

Munkáslányokat felvesz Kramer művirág-gyár, Sokolska ul. 1. 12729

Oktatás. Fiu vagy leány gimnáziumi és polgári iskolai tanulóknak privát órákat adok házaknál. Bizalommal megírt leveleket »Szerb tanár« jellegre a kiadóba kérek. 12701

Alexa nyakkendőipar tiz dinárért fordítja ki nyakkendőjét. 12069

Műsterek, assistensek és praktikánsok, kik elhelyezést óhajtának, irjanak Kemikalija, Novisad, címre. 12346

Vidéki hölgyek és urak ékszerjavítást és drágakövelést megvárhatják Blahánál, Subotica Edénypiac. 12560

Porfekt német gyorsíró, magyar és szerb nyelvtudással, azonnal beléphet. Cím a kiadóban. 12691

Ügyes kiszolgáló azonnal felvétetik, uri és női divat szakmában. Cím a kiadóban. 12719

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vasatbetűs és emező kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felhívásig jellegű leveleket továbbítunk. Kérve tartózkodjunk vilámbélyeg mellékeléstől.

IDOLKREM

állandó használata biztosan

megóvjá

romlástól

11363

CIPŐJÉT

Használatával saját érdekét szolgálja!

ELŐNYOMDÁT

legmodernebb stílus rajzokkal és
kellékekkel lezicsébben szállít

LEOPOLD SÁMUEL, SENTA

modern előnyomdaberendezési gyára

Relief-festéshez való festékek, porok és
kellékek kaphatók

Gyógyszertárlajdonosok.

Alkalmazottak állandóan előjegyzésben vannak Kemikalijánál, Novisad. 12589

VÉTEL-ELADÁS

Tetőcserép. Keveset használt, emailrozott tetőcserép sürgősen eladó. Szebenyi, Senta ut 116. szám. 12738

2 lánc szőlő teli, egy lánc szőlőnek való homok egy darabban, borshordók 25 hl-ig, 1 permetező eladó. Csak komoly vevőkkel tárgyalok. — Érdeklődni Suplyákon, 115-ös órháznál (Ludas). Vételár 160.000 dinár. 12716

Dieselmotor, 20—25 HP, modern, jutányos áron eladó vagy autó ellenében becserezhető. Villanytelep, Torzsa. 12747

Karácsonyi ujdonság! Férfi nyakkendők 10 dinártól Róna Miksánál, Szubotica, Huspiac.

Ridikülök remek kivitelben 15 dinártól Róna Miksánál, Subotica, Huspiac.

Gyermekharisnyák minden színben 6 dinártól Róna Miksánál, Subotica, Huspiac. 12563

Ház eladó. Három éve épült, egészséges lakásokkal, szépen rendbehozva. A SzAND-pálya mögött. Tomičeva ul. 56. 11391

Szővőszék 2X3 perzsaszőnyeg szővésére 750 dinárért eladó és üzemben megtekinthető. Mellékfoglalkozásra alkalmas kifizetőbb mint a goblein. Felvilágosítás a Lifka mozi irodájában 12728

Kredenc pohárszékekkel, fűkör márvány rézdiszítással olcsón eladó. Karadžičeva ulica 10. 12757

Patkány, egeret véglegesen kiirt egy éjjelen át híres »Express« irtószerek. 40 és 60 dináros dobozok. Ki nem bizik állításunkban, kérje utólagos fizetést ellenében. »Wertheim« irtószervállalat Zagreb, Marovska 16. 11430

Malmunk felépítéséhez vennék jókarban levő teljes malomberendezést, esetleg egyes darabokat is. Levélbeli ajánlatokat ár megjelöléssel Karlovai Gőzmalom R. T. Dragutinovo címre kérünk. 12472

Cimbalom, elsőrangú gyártmány, dupla zongorahuzással, kitűnő hanggal, majdnem új, teljes felszereléssel olcsón eladó. M. Herz, Banatski Karlovac. 12549

Láncórhinta két orgonával minden elfogadható áron eladó. Cím a noviszádi kiadóban. 12627

Keresek a városhoz közel egy lánc szép, jókarban levő szőlőt. Cím a kiadóban.

VÁROSI

MOZI

Kedd — szerda

Nevető orkán!

Nevető orkán!

Zoro—Huru
mint tengerészek

A hágai oroszán

Főszereplők:

Zoro—Huru és a kis Huru

Ford-autó, csukott, jutányos áron eladó. Cím a kiadóban. 12688

Két Citroen-autó eladó. — Bosnyák Sándor, Bezdán.

Rádiót megvételre keres Kádár fűszeres, Halasi ut. 12715

Keresek 100—150 HP szivógáz- vagy nyersolajmotort és egy 50—70 HP-ig félstabil gőzgépet. Használat, de jókarban levőt. Cím Radio Reklám Jugoszlavia Subotica, postafiók 48. »917« szám. 12646

Írógép, latin és ciril klaviatúrával háromezer dinárért eladó, ugyanott használt írógépeket keresnek megvételre. Cím Radio Reklám Jugoszlavia, Pašičeva ulica 7. 12664

KÜLÖNFÉLE

Bérbevennék szállodát. kávéházat vagy éjjeli üzletet. Lórián, Vinkovci. 12699

Csinosan butorozott, különbejáratu uccai szoba két személy részére kiadó Cím Skotus Viatora 43. 12761

Kölcsönkönyvtár egy óra 20 dinár legújabb könyvjutányokkal Heumann könyvkereskedőnél. 12601

A dohányzás teljes vagy részleges leszokására orvosok által ajánlott Afumapasztillák a legjobban beváltak. Dobozonként 30 dinár. Készíti Blum gyógyszerár, Subotica, főpostával szemben. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban. 11357

Keresünk nagyobb raktárral rendelkező gyárhelyiséget bérbe hosszabb időre. Ajánlatok a kiadóhivatalba. 12690

Apróhirdetések Szuboticán az Aleksandrova utcán a Pressburger-féle üzletben, a Manojlovičeva utcán a Rádió-Reklám irodájában, Universitas könyvkereskedés Aleksandrova ulica, Földes Samu ruhaüzletében, Gyümölcsiac, Noviszadon, Szomborban, Szentán, Veliki Bečkerekben ottani fiókiadóhivatalainkban is eredeti áron feladhatók.

A Fötér közvetlen közelében két egymásba nyíló, elegánsan butorozott szoba garderobe (mosdó) szobával, nagy uccal teraszszal, két személynek, esetleg irodának azonnal kiadó. Felvilágosítást nyújt Dunav biztosító, Vilsonova ulica 11. 12311

Klienseink
óhajáraminden szerdán közlünk
köszönőlevelet a FIGOL-ról

Dr. Semelić gyógyszerár, Dubrovnik 2

Köszönettel igazolom, hogy az Ön különleges gyógyszere, a FIGOL igazán kitűnő szer és csak a legmélyebb hálával beszélhetek Ön-ről és a gyógyszeréről. Éveken át súlyos gyomorbetegségben szenvedtem és a sok fájdalomtól idegeim is felmondták a szolgálatot. Különösen nagy fájdalmakat éreztem a havi vérzések alkalmával, úgy hogy napokon át ágyban kellett maradnom és amióta a FIGOL-t fogyasztom, a fájdalmak teljesen megszűntek. Közlöm ezt Önnek, mert igazán hálás vagyok Önnek.

Veliki Bečkerek, 1926 december 5.

V. magántisztviselő.

Dr. Semelić gyógyszerár, Dubrovnik 2

Megkaptam a nekem küldött 12 üveg FIGOL-t. Az utánrendelés maga a legjobb igazolása annak, hogy a FIGOL kiváló hatású és talán az egyetlen szer a gyomorműködés szabályozására. Mint ilyen szert bárkinek legmelegebben ajánlhatom.

1926 december 23.

Živomir Babić

a Valjevói Takarékpénztárosa.

A fent felsorolt betegségeken kívül a FIGOL biztos gyógyszer még az emésztőszervek bármilyen megbetegedésénél, gyomor-, bél-, vese- és májbetegségnél, fejfájásnál, álmatlanságnál és aranyérről.

A FIGOL-t gyártja és postán utánvétellel küldi:

Dr. Semelić gyógyszerár, Dubrovnik 2

Ára: 3 üveg 105 dinár, 8 üveg 245 dinár, próbaüveg 40 dinár

Nagy karácsonyi vásár

nov. 20-tól dec. 25-ig

Állandó kiállítás!

Blondel keretek
Florentini keretek
Madonnák
Különböző szentképek és szobrok

F. BACHINGER

képkeretező és aranyozó cég
Subotica, Aleksandrova ulica 13